

تجار محله

فساد • ستیزی • و • ابتکار عمل

نشریه اطلاع‌رسانی رویدادهای
بین‌المللی مبارزه با فساد
سازمان بازرسی کل کشور
سال اول - شماره ۲ - تابستان ۱۴۰۱

ردیابی هزینه‌های دولتی
ابزاری برای سنجش فساد

رسیدگی به فساد
در نیروی پلیس

بارومتر جهانی فساد
در اروپا چه می‌گذرد

آموزش درستکاری
به کودکان

اسناد
پانددورا

افشاگر عواید ناشی از فساد

سخن سردبیر

بعدی این شماره است. با توجه به اهمیت جایگاه و نقش صنایع استخراجی در بسیاری از کشورهای جهان، در بخش بعدی، ابتکار شفافیت در این حوزه معرفی شده و در ادامه، روش‌های دنبال کردن پول که خلاصه یکی از گزارش‌های مؤسسه حکمرانی بازل است، ارائه گردید. پرونده ویژه این شماره نیز به رسوایی پاندورا و برخی کشورهای عمده نام برده شده در این اسناد، اختصاص یافته است. بخش بعدی مجله به موضوع فساد در پلیس، انواع آن و نحوه رسیدگی به این مفاسد پرداخته است. با توجه به نقش نهادهای بازرسی در مبارزه با فساد دفتر تحقیقات فساد اداری سنگاپور به عنوان یکی از مؤثرترین نهادهای ضدفساد در جهان معرفی شده است. سپس به موضوع مهم مشارکت شهروندان در مبارزه با فساد و سازوکارهای آن پرداخته شده است. معرفی نهادهای بین‌المللی در مبارزه با فساد یکی از بخش‌های این مجله است که در این شماره مؤسسه آمبودزمان بین‌المللی معرفی شده است. وضعیت اروپا در گزارش بارومتر جهانی فساد ۲۰۲۱، موضوع گزارش بعدی این مجله است و در ادامه بیانیه کوالاامپور و راهبردهای آن در مبارزه با فساد ارائه شده است. آموزش درستکاری به کودکان به عنوان یکی از موضوعات مهم در پیشگیری و مبارزه با فساد عنوان دیگری در این شماره است و اقدامات و فعالیت‌های کشورهای ماکائو در این زمینه مورد بحث قرار گرفته است. ارائه خلاصه‌ای از شاخص بودجه باز ۲۰۲۱، گزارش دیگری است که در این شماره به چاپ رسیده است. در نهایت در بخش پایانی که به معرفی کتاب اختصاص دارد، کتاب افزایش اثربخشی و شفافیت دولت از مجموعه انتشارات بانک جهانی انتخاب و معرفی شده است.

مرکز آموزش و پژوهش‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد ضمن استقبال از دیدگاه‌ها و پیشنهادهای پژوهشگران و همکاران گرامی، امیدوار است که انتشار این مجله، در ارائه دیدگاه‌هایی نو، به پرچم‌داران پیشگیری و مبارزه با فساد، نقش آفرین باشد.

رضا باقریان
تابستان ۱۴۰۱

اثرات مخرب فساد بر توسعه جوامع و رفاه شهروندان چنان جدی است که در دو دهه اخیر، مبارزه با فساد تبدیل به یکی از موضوعات اصلی دستور کار دولت‌ها و نهادهای بین‌المللی شده است. باین حال تجربه‌های گذشته حاکی از شکست سیاست‌های مبارزه با فساد در بسیاری از دولت‌ها و جوامع است. این موضوع مؤید آن است که مبارزه با فساد تنها زمانی به نتیجه می‌رسد که علاوه بر شناسایی درست این پدیده راه‌حل‌های مناسبی برای آن طراحی و اجرا شود. بر این اساس به نظر می‌رسد با توجه به جهان‌شمولی پدیده فساد، استفاده از تجارب سایر کشورها در پیشگیری و مبارزه با آن، شیوه‌ای منطقی و سودمند بوده که علاوه بر تسهیل فرایندهای پیشگیری و مبارزه، دولت‌ها را نسبت به اتخاذ بهترین رویه‌ها و سیاست‌ها یاری می‌رساند. مرکز آموزش و پژوهش‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد، اقدام به راه‌اندازی مجله‌ای با عنوان «تجارب ملل؛ فسادستیزی و ابتکار عمل» باهدف بهره‌گیری از تجارب و اقدامات ضدفساد سایر کشورها و انجام مطالعات تطبیقی در حوزه‌های مرتبط، نموده است. محتوای این مجله همان‌طور که از نام آن مشهود است به معرفی تجارب سایر کشورها و مؤسسات و نهادهای بین‌المللی ضدفساد در جهت بومی‌سازی و بهره‌برداری از آن‌ها در کشور اختصاص دارد.

در بخش نخست شماره دوم این مجله برخی از جدیدترین رویدادها و تحولات مربوط به فساد در سطح جهان ارائه شده است. در ادامه تأثیر هنجارهای اجتماعی بر پدیده فساد که خلاصه‌ای از گزارش مؤسسه حکمرانی بازل است بیان شده است؛ مفهوم تسخیر دولت و ذکر مصادیقی از آن عنوان بعدی این شماره را به خود اختصاص داده است. موضوع بعدی فساد در پروژه‌های ساختمانی به عنوان یکی از مهمترین مصادیق فساد در جهان است و سپس به موضوع دادگاه‌های ویژه مبارزه با فساد، مزایا و معایب وجود آن‌ها پرداخته شده است. در بخش بعد نحوه ردیابی هزینه‌های دولتی و تکنیک‌های آن مورد بحث قرار گرفته و نحوه مبارزه با تبانی و ترویج درستکاری در حوزه ورزش براساس درس‌هایی از اتریش عنوان

بهنانه روزنامه‌های معتبر جهان

تجار ملل

فسادستیزی و ابتکار عمل

نشریه اطلاع‌رسانی رویدادهای بین‌المللی مبارزه با فساد سازمان بازرسی کل کشور - سال اول - شماره ۲ - تابستان ۱۴۰۱

• صاحب امتیاز: انتشارات سازمان بازرسی کل کشور
• سردبیر: رضا باقریان
• دبیر تحریریه: محمدجواد حق‌شناس
• هیئت تحریریه: غلامحسین همایونی، محمود مهدوی‌فر، آرش فرهودی و آیت باقری
• ویراستار: آمنه کاشانی موحد
• طراحی گرافیک و صفحه‌آرایی: علی ساریان‌نژاد

• تلفن دفتر نشریه: ۰۶۱۳۶۳۰۹۴ - ۰۶۱۳۶۲۷۰۱ - ۰۲۱
• نشانی: تهران، خیابان آیت الله طالقانی، تقاطع خیابان شهید سپهبد قرنی، سازمان بازرسی کل کشور، مرکز آموزش و پژوهش‌های سلامت اداری و مبارزه با فساد
• پست الکترونیک: bazrasi.research@136.ir

۲۸ سازوکارهای مشارکت شهروندان در مبارزه با فساد

۳۰ مؤسسه آمبودزمان بین‌المللی

۳۱ بارومتر جهانی فساد: در اروپا چه می‌گذرد

۳۲ بیانیه کوالاامپور درباره راهبردهای مبارزه با فساد

۳۴ آموزش درستکاری به کودکان

۳۶ پیمایش بودجه باز ۲۰۲۱

۳۸ معرفی کتاب افزایش اثربخشی و شفافیت دولت در مبارزه با فساد

فهرست مطالب

- ۳ سخن سردبیر
- ۴ اخبار و تحولات بین‌المللی
- ۶ هنجارهای اجتماعی و پدیده فساد
- ۸ تسخیر دولت و مصادیق آن در مناطق مختلف جهان
- ۱۱ فساد در پروژه‌های ساختمانی
- ۱۲ دادگاه‌های ویژه مبارزه با فساد
- ۱۴ ردیابی هزینه‌های دولتی: ابزاری برای سنجش فساد
- ۱۶ رویکرد اتریشی
- ۱۸ ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی
- ۲۰ دنبال کردن پول
- ۲۱ اسناد پاندورا؛ افشاگر عواید ناشی از فساد
- ۲۴ رسیدگی به فساد در نیروی پلیس
- ۲۶ معرفی دفتر تحقیقات فساد اداری سنگاپور

روز جهانی افشاگران

۲۳ ژوئن (دوم تیرماه)، روز جهانی افشاگران در تقویم جهانی شناخته شده است تا از نقش بسیار مهم سوت‌زن‌ها در مبارزه برای ایجاد دنیای سالم‌تر و افرادی که شجاعانه درمورد مسائل محل کار خود صحبت کرده‌اند یا سازمان‌هایی که مفهوم افشاگری را پذیرفته و ترویج کرده‌اند، قدرشناسی شود. امسال روز جهانی سوت‌زن‌ها با یک یادآوری هوشیارانه همراه بود مبنی بر اینکه سیستم‌های ما هنوز در محافظت از افشاگران کوتاهی می‌کنند. اخیراً مستند جدیدی نیز بر پایه ادعای عواقب افشاگری برای کسانی که فساد و سوء مدیریت را در نهادهای وابسته به سازمان ملل متحد در طول سال‌ها گزارش داده‌اند، ساخته شده است.

www.transparency.org/en/news/world-whistleblowers-day-2022

آغاز ثبت‌نام برای کنفرانس بین‌المللی مبارزه با فساد ۲۰۲۲ و کارگاه‌های آموزشی آن

تقریباً چهار دهه است که کنفرانس بین‌المللی مبارزه با فساد به صورت دوسالانه، هزاران نفر از سراسر جهان را در زمینه جدی‌ترین چالش‌های فساد در زمان ما گرد هم می‌آورد. کنفرانس امسال با عنوان «از بین بردن فساد، دفاع از ارزش‌های دموکراتیک» در پایتخت ایالات متحده، ششم تا دهم دسامبر ۲۰۲۲ برگزار خواهد شد و تصمیم‌گیرندگان، فعالان، روزنامه‌نگاران، گروه‌های جامعه مدنی و افراد تجاری بیش از ۱۰۰ کشور را گرد هم خواهد آورد. ثبت‌نام برای شرکت در این کنفرانس و کارگاه‌های آموزشی آن اوایل تیرماه سال جاری آغاز شده است.

www.transparency.org/en/news/registration-open-2022-international-anti-corruption-conference

تحت تعقیب قرار گرفتن وزیر صنعت و فناوری اطلاعات چین

ژائو یاکینگ، وزیر صنعت و فناوری اطلاعات چین، به دلیل «نقض قانون و مقررات» تحت تعقیب قرار گرفته است. نام او به‌وضوح در لیست نمایندگان کنگره‌ی حزبی که قرار است در پاییز امسال برگزار شود، وجود ندارد. ژائو یاکینگ، وزیری که بر تلاش چین برای پیشی گرفتن از ایالات متحده در زمینه فناوری و تولید نظارت داشته است، در مسائلی که ممکن است اولین غافلگیری کنگره‌آیی حزب کمونیست باشد، تحت پیگرد قرار گرفته است.

www.msn.com/en-xl/news/other/china-s-anti-corruption-watchdog-investigates-minister-leading-tech-drive

ایتالیا: قانون آفتاب تصویب شد

در ۲۴ مه ۲۰۲۲، لایحه «قوانین شفافیت درمورد روابط بین شرکت‌های تولیدی، متخصصان بهداشت و درمان و سازمان‌ها» (قانون آفتاب) در نهایت تصویب شد. قانون آفتاب پس از انتشار در روزنامه رسمی اجرایی خواهد شد. طبق این قانون برای اولین بار، روابط اقتصادی بین شرکت‌های تولید محصولات دارویی و شرکت‌های تولیدی ابزار، تجهیزات، کالاها و خدمات در معرض اطلاع عموم قرار خواهد گرفت و تعهدات آن‌ها شفاف خواهد شد.

www.globalcompliance.com/2022/06/06/italy-sunshine-act-approved270522

هنجارهای اجتماعی و پدیده فساد

مؤسسه بازل از جمله مؤسسات فعال در حوزه تحقیقات مبارزه با فساد است. یکی از انواع گزارش‌هایی که توسط این مؤسسه منتشر می‌شود «راهنمای سریع»^۱ مبارزه با فساد است. در این گزارش‌ها، نویسنده به صورت مختصر درخصوص یکی از مشکلات مرتبط با فساد و راه‌حل‌های آن بحث می‌کند. در این گزارش به موضوع هنجارهای اجتماعی و تأثیر آن بر فساد پرداخته شده است.

هنجارهای اجتماعی می‌توانند فساد ایجاد کنند

فساد می‌تواند به آسانی ادامه پیدا کند اگر انجام دادن فساد در ذهن افراد ناظر پذیرفته شده باشد و آن‌ها انتظار بروز فساد را داشته باشند. فرض کنید شما در جامعه‌ای بزرگ شده‌اید که مسئولان دولتی آن پی‌درپی خواهان گرفتن رشوه بوده‌اند و خانواده و آشنایان شما مدام به آن‌ها رشوه داده باشند بدون اینکه کسی

1- Quick Guide

بپرسد آیا این کار درست است یا خیر. در این صورت، به احتمال فراوان پذیرش اینکه رفتاری به نام رشوه‌خواری ناعادلانه و فاسد است برای شما دشوار خواهد بود چه برسد به اینکه اقدامی در برابر آن انجام دهید.

به عنوان مثال، تحقیقات در کشور تانزانیا نشان داد که رشوه دادن و هدیه دادن در این کشور رواج زیادی دارد و دریافت‌کنندگان و ارائه‌کنندگان خدمات درمانی تانزانیا این رویه را پذیرفته‌اند و انتظار بروز آن را دارند. در این میان، کسانی که از دادن یا گرفتن رشوه و هدیه خودداری می‌کنند مجبور به پرداخت هزینه‌های اجتماعی می‌شوند؛ دیگران پشت سر آن‌ها حرف می‌زنند و برخورد بدی با آنان دارند. به این ترتیب، دادن و گرفتن رشوه و هدیه در بخش بهداشت و درمان تانزانیا یک هنجار اجتماعی محسوب می‌شود.

کلید شناسایی هنجارهای اجتماعی، یافتن «مؤلفه رفتار غیررسمی» است یعنی رفتاری که دیگران در واکنش به آنچه دیده‌اند

به خواست شخصی خود انجام می‌دهند. برای نمونه ممکن است اطرافیان با دیدن یک رفتار فردی به وی پاداش دهند (شهرت فرد بیشتر شود، به او لبخند بزنند و خواهان دوستی با او شوند) یا برعکس، او را تنبیه کنند (از او دوری گزینند، پشت سرش حرف بزنند و به او اخم کنند). با پیدا کردن مؤلفه‌های رفتاری از این دست می‌توان دریافت که رفتار شخص در راستای هنجارهای اجتماعی بوده یا این هنجارها را شکسته است. همچنین می‌توان هنجار اجتماعی را در هر مورد مشخص پیدا کرد.

پرسش کلیدی

اکنون این پرسش اساسی شکل می‌گیرد که تلاش برای مبارزه با فساد

چگونه برنامه‌ریزی شود تا آن دسته از هنجارهای اجتماعی که هیزم آتش فساد هستند شناسایی، سنجش و خنثی شود. برای پاسخ دادن به این پرسش، مؤسسه بازل در حال کار روی پروژه‌ای است که هزینه آن از سوی «برنامه تحقیقاتی شواهد ضدفساد سلامت جهانی»^۲ تأمین شده است. تمرکز این پروژه بر رشوه‌خواری در حوزه بهداشت و درمان کشور تانزانیا است. در این پروژه از یک رویکرد رفتاری استفاده شده و محققانی از کشورهای مختلف روی آن کار می‌کنند.

منبع:

<https://basegovernance.org/publications/quick-guide-10-social-norms-and-corruption>

2- GI-ACE

فساد می‌تواند به آسانی ادامه پیدا کند اگر انجام دادن فساد در ذهن افراد ناظر پذیرفته شده باشد و آن‌ها انتظار بروز فساد را داشته باشند.

تسخیر دولت و مصداقیق آن در مناطق مختلف جهان

سوسیالیسم و تبدیل شدن به یک دولت مستقل و نوظهور مستلزم دگرگونی‌های نهادهای سیاسی و اقتصادی رادیکال بود که به نوبه خود فرصت‌هایی را برای گروه‌های ذی‌نفع برای تأثیرگذاری بر فرمول‌بندی سیاست اقتصادی به نفع خودشان ایجاد کرد. در این کشورها، تسخیر دولت به این دلایل تسهیل می‌شود:

- (۱) بازنویسی حجم انبوهی از قوانین، مقررات و سیاست‌ها
 - (۲) بازتوزیع غیرمعمول ثروت
 - (۳) فقدان واقعی نهادهای پیشگیری کننده از سوءاستفاده از مقام اداری در بخش عمومی و خارج از آن
- همچنین تسخیر دولت را می‌توان در میان سایر ملل نیز یافت. در برخی از آن‌ها ارتش، گروه‌های قومی، سیاستمداران ناپاک یا گروه‌های جنایتکار سازمان‌یافته به گروه‌های بسیار قدرتمند تبدیل می‌شوند و مبادرت به شکل دادن

تسخیر دولت زمانی اتفاق می‌افتد که نخبگان حاکم یا بازرگانان قدرتمند، شکل‌گیری سیاست‌ها را دستکاری می‌کنند

مفهوم‌شناسی

تسخیر دولت^۱ یکی از فراگیرترین اشکال فساد است که در آن شرکت‌ها، مؤسسات یا افراد قدرتمند با جهت‌دهی قوانین، مقررات، فرامین یا احکام در راستای منافع خود و همچنین کمک‌های غیرقانونی به احزاب سیاسی و نامزدها، درصد تأثیرگذاری و شکل دادن به محیط سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در کشور به‌منظور حداکثر سوءاستفاده از آن‌ها برای تأمین منافع غیرمشروعشان هستند. به عبارت دیگر تسخیر دولت زمانی اتفاق می‌افتد که نخبگان حاکم یا بازرگانان قدرتمند، شکل‌گیری سیاست‌ها را دستکاری می‌کنند و قوانین نوظهور بازی (از جمله قوانین و مقررات اقتصادی) را به سود خود سمت‌وسو می‌دهند. در این فضا، اقتصاد تسخیرشده در یک دور باطل گرفتار می‌شود که در آن سیاست‌ها و اصلاحات نهادی لازم برای بهبود حکمرانی با تبانی بین شرکت‌های قدرتمند و مقامات دولتی که منافع خصوصی قابل‌توجهی در فقدان حاکمیت شفاف قانون به‌دست می‌آورند، تضعیف می‌شود.

برخی مصداقیق

بخش زیادی از ادبیات مربوط به تسخیر دولت بر کشورهای اروپای مرکزی و شرقی متمرکز است که در این کشورها گذار از

1- . State capture

فساد در پروژه‌های ساختمانی

یعنی کمیسیون و پارلمان اروپا به منظور شکل‌دهی به قوانین و مقررات دلخواه دارند.

در رسوایی «پول نقد برای اصلاحیه‌ها»، گرفتار شدن اعضای پارلمان اروپا در پذیرش پول در مقابل ارائه اصلاحیه‌های حمایت از صنعت، به روشن شدن این موضوع کمک کرده است. از آن پس چندین مورد از این‌گونه اصلاحیه‌ها که در راستای منافع گروه‌های ذی‌نفع از سوی لابی‌کنندگان صنایع تدوین شده بود، توسط سازمان‌های غیردولتی طرفدار شفافیت بیشتر در لابی‌گری افشا گردید.

در سال ۲۰۱۳، یک نماینده پارلمان بلژیک، ۲۲۹ اصلاحیه علیه بخشنامه حفاظت از داده‌های اروپایی مطرح کرد اما پس از علنی شدن موضوع، وی اعلام کرد که دستیارش چندین ملاقات با لابی‌گران داشته و این اصلاحات بدون اطلاع وی تنظیم گردیده است. در کشور آلمان نیز حزب اتحادیه دموکرات مسیحی آنجلا مرکل مبلغ ۶۹۰ یورو (معادل ۹۰ هزار دلار آمریکا) از سهامدار عمده شرکت اتومبیل‌سازی ب.ام.و دریافت کرد. به دنبال این بخشش، آلمان موضع سختی در قبال اجرای محدودسازی انتشار گازهای CO2 اتخاذ کرد که اجرای قواعد جدید اتحادیه اروپا در این زمینه می‌توانست صنعت اتومبیل‌سازی این کشور را با مشکل روبه‌رو سازد.

به قوانین و سیاست‌ها می‌نمایند. به‌عنوان مثال، مواردی از این دست را می‌توان در کلمبیا، پاکستان و کشورهای درگیر جنگ در جنوب صحرای آفریقا پیدا کرد. همچنین در یک مورد علنی یکی از رؤسای جمهوری ماداگاسکار در مراسم آغاز ریاست جمهوری از رئیس مافیا به دلیل کمک به انتخاب شدنش تشکر می‌کند. این نوع صاحبان ثروت‌های انبوه مافیایی در آمریکای لاتین، آفریقا و سایر کشورهای در حال توسعه، حتی موفق می‌شوند برای مقامات عالی‌رتبه مانند نمایندگی مجلس و وزیر کابینه هم انتخاب شوند و در تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها اثرگذار باشند در حالی که جدایی ثروت از قدرت از بنیان‌های دموکراسی است. براساس این بنیان‌ها ثروتمندان بزرگ و شهروندان عادی باید هرکدام یک رأی داشته باشند اما ثروتمندان در فقدان ابزارهای حکمرانی مدرن و کارآمد، با توسل به پول‌های بادآورده، حکومت را در اختیار می‌گیرند و به اندازه پولشان - بسیار فراتر از یک رأی - بر سیاست اثر می‌گذارند.

در کشورهای اروپایی، خطر تسخیر دولت اغلب به دلیل رویه‌های لابی‌گری غیرشفاف و وابستگی سیاستمداران به کمک‌های مالی خصوصی برای تأمین مالی کمپین‌های انتخاباتی مورد بحث قرار می‌گیرد. اغلب گروه‌های تجاری مهم، دسترسی مستقیم به سیاستمداران بسیاری از کشورهای اروپایی دارند. علاوه بر این، به موازات تبدیل اتحادیه اروپا به یک سیاست‌گذار کلیدی، شرکت‌های تجاری سعی در اعمال نفوذ فزاینده بر مقامات هر دو نهاد اروپایی

اما ثروتمندان در فقدان ابزارهای حکمرانی مدرن و کارآمد، با توسل به پول‌های بادآورده، حکومت را در اختیار می‌گیرند و به اندازه پولشان - بسیار فراتر از یک رأی - بر سیاست اثر می‌گذارند.

اقدامات فاسد را می‌توان در هر مرحله از پروژه‌های ساختمانی از جمله در مرحله برنامه‌ریزی، اعطای قراردادهای ساخت‌وساز و همچنین بهره‌برداری و نگهداری پروژه‌ها پس از پایان ساخت‌وساز یافت. ویژگی‌های خاصی حوزه ساخت‌وساز را مستعد فساد می‌کند. ویژگی‌هایی مانند رقابت، تعداد زیادی پیمانکار فرعی در مقیاس کوچک، تأییدیه‌ها و مجوزهای متعدد، منحصربه‌فرد بودن بسیاری از پروژه‌ها که مقایسه قیمت‌ها را دشوار می‌کند، فرصت تأخیر و این واقعیت که می‌توان کیفیت کار را پنهان کرد.

نمونه‌های از فساد در چرخه پروژه‌های ساختمانی

مراحل برنامه‌ریزی

- پروژه براساس منافع شخصی برنده‌ی مناقصه طرح‌ریزی می‌شود نه براساس اولویت‌ها یا در دسترس بودن منابع مالی؛
- پروژه در جهت تحمیل هزینه‌های غیرضروری و گزاف برنامه‌ریزی می‌شود؛

مراحل نظارتی

- رشوه دادن به بازرسان و ناظران

طراحی

- انتخاب نادرست مشاور برای مطالعات

- امکان‌سنجی، آماده‌سازی مشخصات / اسناد مناقصه؛
- پروژه‌هایی با تغییرات مکرر در طراحی و گران‌قیمت؛
- رشوه برای ارزیابی / برنامه‌ریزی اثرات زیست‌محیطی مطلوب.

مراحل مناقصه و امضای قرارداد

- رشوه دادن برای قراردادهای ساخت‌وساز و تأمین؛
- فقدان رویه‌های رقابتی عادلانه برای قرارداد؛
- کارمندان دولتی فاسد که توصیه‌هایی برای قراردادهای می‌کنند؛
- سیاستمداران بر انتخاب پیمانکاران یا ماهیت قرارداد تأثیر می‌گذارند.

اقدامات فاسد را می‌توان در هر مرحله از پروژه‌های ساختمانی از جمله در مرحله برنامه‌ریزی، اعطای قراردادهای ساخت‌وساز و... یافت.

ساخت‌وساز

- تغییر طرف قرارداد فرعی پس از دریافت رشوه؛
- سوءاستفاده از وسایل نقلیه و بودجه؛
- کم‌کاری و نادیده گرفتن قوانین؛
- پرداخت برای تجهیزات، مواد یا خدماتی که مطابق فهرست مندرج در قرارداد نیست؛
- کتمان سهل‌انگاری؛
- رشوه دادن به مسئول مربوط تا تصدیق کند که کار طبق مشخصات انجام شده است؛
- عدم اجرا؛

روش‌هایی که می‌تواند فساد را در بخش ساخت‌وساز کاهش دهد و پایداری خدمات زیربنایی را بهبود بخشد:

۱. قانون‌گذاری در زمینه مبارزه با رشوه؛
۲. تهیه و ارائه لیست سیاه شرکت‌های گرفتار رشوه؛
۳. افشای عمومی؛
۴. نظارت توسط نهادهای مستقل نظارتی و جامعه مدنی؛
۵. منشور داخلی مبارزه با فساد اداری؛
۶. پیمان درستی‌کاری در هر دو مرحله مناقصه و اجرای پروژه؛
۷. اقدامات انجام‌شده در مورد اعمال فساد را توسط انجمن صنفی یا حرفه‌ای.

منبع:

<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/7451>

دادگاه‌های ویژه مبارزه با فساد

در نبرد کنونی علیه فساد و جرایم مرتبط، بسیاری از کشورها نهادهای تخصصی مبارزه با فساد را تأسیس کرده‌اند که از نهادهای قضایی رایج متفاوت است. آشناترین نهادهای ویژه در این رابطه همان سازمان‌های مبارزه با فساد (ACAs) هستند، که می‌توان گفت دارای قدرت بازرسی و یا قدرت تعقیبی هستند. بسیاری از کشورها از این نهادها یا نهادهای مشابه آن استفاده می‌کنند و تاکنون تحقیقات و تفاسیر بسیاری در مورد مدل‌های ACA ارائه شده‌اند (مثل کوریس، ۲۰۱۴، جانسون و همکاران، ۲۰۱۱، میفر، ۲۰۰۴، OECD، ۲۰۱۳، UNDP، ۲۰۱۶). با وجود این، توجه کمتری به نوع دیگری از این نهادها یعنی دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد شده است. گرچه این دادگاه‌ها مثل سایر نهادها از فراوانی برخوردار نیستند، بسیاری از کشورها، نهاد یا بخش قضایی ویژه یا مجموعه‌ای از قضات را برای تمرکز بر پرونده‌های مرتبط با فساد (به صورت انحصاری یا واقعی) اختصاص داده‌اند، بسیاری از کشورهای دیگر نیز در خصوص تأسیس یا عدم تأسیس این دادگاه‌های تخصصی در حال بحث هستند.

به منظور رسیدن به اهداف این نوشتار، دادگاه مبارزه با فساد را تحت عنوان قاضی، دادگاه، شعبه‌ای از یک دادگاه یا دیوان تعریف می‌کنیم که در بررسی پرونده‌های فساد، تخصص بالایی دارد (حتی اگر کار آن‌ها منحصر به بررسی پرونده‌های فساد نباشد). با استفاده از این تعریف، پیمایش اولیه ما که در سال ۲۰۱۵ انجام شد، ۱۷ قلمرو قضایی را شناسایی کرد که تا آن زمان، دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد را در خود جای داده بودند: افغانستان، پاکستان، فیلیپین، سنگال، برونزی، اسلواکی، بنگلادش، بوتسوانا، بلغارستان، کامرون، کرواسی، اندونزی، کنیا، مالزی، نپال و اوگاندا. سه کشور مکزیک، تانزانیا و تایلند، پس از این پیمایش و در حالی که تحقیق و نگارش بر روی این موضوع در حال انجام بود، دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد را تأسیس کردند.

دلایل ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد

دلایل ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد متعدد است، اما در میان این دلایل، کارآمدی، سلامت و تخصص، برجسته‌تر از سایر دلایل است.

کارآمدی

شاید مهم‌ترین دلیل ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد، تمایل به افزایش کارآمدی باشد؛ چراکه با افزایش کارآمدی، دستگاه قضایی می‌تواند به حل و فصل پرونده‌های فساد بپردازد. در واقع در بسیاری از کشورهایی که دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد تأسیس شده‌اند، تمایل به تسریع فرآیند رسیدگی به پرونده‌های یکی از مهم‌ترین توجیهات بوده است.

سلامت قضایی

دلیل دومی که در ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد وجود دارد

این است که تا حد امکان، پرونده‌های فساد توسط دادگاهی بی‌طرف و مستقل بررسی شوند که عاری از فساد و نفوذ ناجای سیاست‌مداران یا دیگر فعالان نیرومند هستند.

البته ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد تضمین فاسد نبودن این دادگاه‌ها نیست. حتی در اندونزی، چندین قاضی به دلیل ارتکاب جرم فساد محکوم شده‌اند و در فیلیپین، دیوان عالی یک قاضی به نام گرگوری اونگ را به خاطر ادعای ارتباط او با مجموعه فساد عظیم در مجلس قانون‌گذاری فیلیپین عزل کرد.

تخصص

یکی از دلایل سه‌گانه ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد، که ارتباط نزدیک اما مجزایی با افزایش کارآمدی دارد، تمایل به ایجاد دادگاهی با تخصص بیشتر است. روی هم رفته، بسیاری از پرونده‌های فساد، به خصوص آن دسته از پرونده‌هایی که ناشی از نقل و انتقالات مالی یا زمینه‌های حساس هستند، خیلی پیچیده‌تر از پرونده‌های عادی هستند.

این حقیقت که پرونده‌های فساد در اغلب موارد نیازمند تخصص ویژه هستند، بحث‌هایی را در خصوص دادگاه‌های مبارزه با فساد کنونی ایجاد کرده است. اول و مهم‌تر از همه اینکه، برای سرمایه‌گذاری در آموزش بهتر قضات دادگاه‌های مبارزه با فساد، به ویژه در مورد مسائل مالی، حسابداری و قواعد ضد پولشویی درخواست‌های زیادی شده است و نیاز به قضات دادگاه‌های مبارزه با فساد که آموزش بیشتری در این زمینه و دیگر زمینه‌های فنی دیده‌اند، مورد توجه قرار گرفته است.

نتیجه‌گیری

نامیدی از ظرفیت دستگاه قضایی عادی در برخورد صحیح با پرونده‌های فساد باعث شده است که بسیاری از کشورها دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد را توسعه دهند. استدلال‌هایی که به نفع و علیه دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد وجود دارند، مشابه استدلال‌هایی هستند که در دیگر حوزه‌های قضایی مطرح می‌شوند، ولی پرونده‌های فساد مسائلی را مطرح می‌کنند که مجزا و چالش برانگیزاند. رایج‌ترین استدلالی که برای ایجاد نهادهای قضایی

ویژه به منظور بررسی پرونده‌های فساد وجود دارد، نیاز به کارآمدی بیشتر در حل و فصل پرونده‌های فساد است؛ همچنین با ایجاد این دادگاه‌ها می‌توان به مخاطبان داخلی و خارجی نشان داد که کشور در مبارزه با فساد جدی است.

در برخی از کشورها، دادگاه‌های ویژه نقش مثبتی داشته‌اند، اما در برخی دیگر از کشورها، نتایج ناامیدکننده بوده است و برخی از دادگاه‌هایی که در ابتدای فعالیت خود موفق بودند، با چالش‌ها و اشکالات عمده‌ای روبه‌رو شدند. به منظور ارزیابی دقیق‌تر موفقیت یا شکست دادگاه‌های تخصصی و همچنین به منظور ارزیابی دقیق مدل‌های مناسب برای بررسی مشکلات خاص، به تحقیقات بیشتری نیاز است. چنین تلاشی به دسترسی و در برخی از کشورها به مجموعه‌ای از داده‌های اساسی پرونده‌ها (تعداد پرونده‌ها، انواع پرونده‌ها و متهمان، تحلیل مبتنی بر مدارک، مدت زمان دادرسی، احکام صادره) و اطلاعات مربوط به دادگاه‌ها و قضات نیاز دارد. درجایی که این اطلاعات اساسی وجود ندارند، ارزیابی ایجاد تفاوت نظام‌مند توسط این دادگاه‌های تخصصی دشوار خواهد بود.

منبع:

<https://www.cmi.no/publications/6030-specialised-anti-corruption-courts>

شاید مهم‌ترین دلیل ایجاد دادگاه‌های تخصصی مبارزه با فساد، تمایل به افزایش کارآمدی باشد؛

ردیابی هزینه‌های دولتی: ابزاری برای سنجش فساد

پیمایش ردیابی هزینه‌های دولتی (PETS) و پیمایش‌های کمی ارائه خدمات (QSDS) دو ابزار مفید برای مستندسازی ارائه خدمات هستند که در افزایش پاسخگویی و اثربخشی ارائه‌دهندگان خدمات اثبات شده‌اند. در هر دو ابزار، ارائه‌دهنده خدمات یا نمایندگی، واحد اصلی تحلیل است. در این نوشته به اختصار به معرفی این ابزارها پرداخته و نمونه‌ای از کاربرد آن‌ها در کشور اوگاندا را بررسی می‌کنیم.

چیستی این دو ابزار

از آنجا که اطلاعات مربوط به هزینه‌های عمومی واقعی معمولاً در بسیاری از کشورهای در حال توسعه در دسترس نیست، PETS به منظور نشان دادن اطلاعات مخفی در رده‌های مختلف دولتی و سطح نمایندگی خدمات طراحی شد. این روش بر جمع‌آوری داده‌های سطح خرد در خصوص مشخصات خدمات، ماهیت گردش‌های مالی موجود در سوابق تسهیلات ارائه‌شده، نتایج و ترتیبات پاسخگویی متمرکز است. در این فرایند، PETS می‌تواند به کشف مکان و میزان فساد و سوءاستفاده منجر به خرابی سیستم‌های ارائه خدمات کمک نماید. تقریباً تمام برنامه‌های

کاربردی PETS تاکنون در بخش‌های بهداشت و آموزش بوده است، اگرچه از آن می‌توان در حوزه‌های دیگر نیز استفاده کرد. در QSDS، داده‌های کمی هم از طریق مصاحبه و هم به‌طور مستقیم از سوابق ارائه‌دهنده خدمات جمع‌آوری می‌شود. علاوه بر این، اطلاعات مربوط به توانمندی را می‌توان به سه دسته دولت‌های محلی، سازمان‌های غیردولتی پوششی و انجمن‌های خصوصی تأمین‌کننده تقسیم کرد. جمع‌آوری داده‌های کمی معمولاً نیازمند تلاش بیشتری نسبت به مثلاً پیمایش ادراک کاربران خدمات است که باعث می‌شود QSDS در اجرا نسبت به گزینه‌های کیفی آن پرهزینه‌تر و زمان‌برتر باشد. PETS و QSDS می‌تواند با همدیگر انجام شود و ترکیب آن‌ها امکان ارزیابی مستقیم تأثیر مشکلات نهادی‌تر و جریان منابع در انجام نمایندگی خدمات را فراهم می‌کند.

PETS در عمل

چندین کشور قبلاً پیمایش‌های ردیابی تشخیص هزینه‌های عمومی را انجام داده‌اند، در حالی که QSDS چندی است در تعدادی از کشورها شروع به کار کرده است. در این بخش تجربه استفاده از PETS در اوگاندا را بررسی می‌کنیم.

اوگاندا اولین کشوری بود که پیمایش ردیابی هزینه‌های دولتی را انجام داد؛ دلیل آن نیز این بود که به‌رغم افزایش قابل توجه هزینه‌های عمومی در آموزش از اواخر دهه ۱۹۸۰، آمار رسمی نشان می‌داد که میزان ثبت‌نام در دوره ابتدایی ثابت مانده است. در PETS نسبت تخصیص بودجه به هزینه‌های واقعی در سطوح مختلف دولت همچون نمایندگی‌های ارائه خدمات در آموزش ابتدایی و مراقبت‌های بهداشتی مقایسه شد. علاوه بر این اطلاعات کمی درباره خدمات ارائه‌شده توسط مدارس و کلینیک‌ها و داده‌های مربوط به مشخصات خدمات جمع‌آوری شد. با توجه به اینکه برای بررسی هزینه‌های واقعی، گزارش‌های کافی در دسترس نبود، نظرسنجی‌های مربوط به ۱۹ ناحیه (از ۳۹ ناحیه)، ۲۵۰ مدرسه ابتدایی دولتی و ۱۰۰ کلینیک بهداشت به‌عنوان مبنایی برای هزینه‌ها و نتایج آن انتخاب شد.

پیمایش مدارس نشان داد که به‌طور متوسط تنها ۱۳ درصد بودجه‌های غیر نقدی توزیع‌شده توسط دولت مرکزی به مدارس رسیده است. ۸۷ درصد به دلیل برداشت‌های شخصی ناپدیدشده یا توسط مسئولین ناحیه برای اهداف غیرمرتبط با آموزش استفاده شدند. بیشتر مدارس (تقریباً ۷۰ درصد) بودجه بسیار کمی گرفتند یا اصلاً بودجه‌ای دریافت نکردند. در واقع، براساس داده‌های سالانه ۷۳ درصد

مدارس کمتر از پنج درصد بودجه دریافت کرده بودند در حالی که تنها ۱۰ درصد مدارس بیش از ۵۰ درصد بودجه موردنظر را دریافت نموده بودند.

این پیمایش، اثرات منفی اطلاعات نامتقارن درباره جریان بودجه را اندازه‌گیری نمود. از آنجا که مقامات دولت محلی در مورد میزان بودجه دریافت شده دارای اطلاعات بیشتری بودند، آن‌ها می‌توانستند با کاهش میزان بودجه استفاده‌شده برای مدرسه به هزینه والدین، امتیاز ویژه کسب کنند. پس از انتشار یافته‌های نظرسنجی، دولت مرکزی اقدام به انتشار ماهانه جابه‌جایی بودجه‌های عمومی بین بخش‌های دولتی در روزنامه‌های اصلی و پخش اطلاعات از طریق رادیو کرد و مدارس ابتدایی را ملزم به ارسال اطلاعات دریافت بودجه برای همگان نمود. این کار نه تنها اطلاعات را در اختیار والدین قرار داد بلکه به دولت‌های محلی نیز هشدار داد که این مرکز، فعالیت نظارتی خود را از سر گرفته است، بنابراین باعث افزایش انگیزه مسئولیت‌پذیری در بین سازمان‌های محلی شد. ارزیابی‌های اولیه این اصلاحات چند سال بعد از طریق اجرای دو پیمایش PETS، نشان داد که جریان کمک‌های مالی موردنظر به طرز چشمگیری بهبود یافته است یعنی در طول ۵ سال از ۱۳ درصد به حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد رسید. برگرفته از سایت:

[Researchgate.net/publication](https://www.researchgate.net/publication)

PETS می‌تواند
به کشف مکان
و میزان فساد
و سوءاستفاده
منجر به خرابی
سیستم‌های
ارائه خدمات
کمک نماید.

رویکرد اتریشی

چگونگی مبارزه با تبانی و ترویج درستکاری در ورزش

تماس ورزشکاران و فعالان حوزه ورزش در اول فوریه ۲۰۱۴ راه اندازی کرد. به عنوان اولین نقطه تماس، ورزشکاران می‌توانند به صورت محرمانه در صورت آگاهی از مسائل مربوط به تبانی با این آمبودزمان از طریق پست الکترونیکی و یا تلفن تماس بگیرند.

پروژه‌های ملی و بین‌المللی در درستکاری ورزشی

به عنوان یک نقطه قانونی ملی در درستکاری ورزشی، عملکرد قانون بازی جوانمردانه فراتر از پرداختن صرف به تبانی در ورزش است و شامل فعالیت گسترده‌تری در زمینه تقویت درستکاری در ورزش کشور نیز می‌شود. نتیجه این فعالیت، تشکیل یک گروه کاری بین وزیر ورزش و دیگر مقامات ورزشی برای تدوین مقررات مربوط به درستکاری در ورزش و توسعه یکپارچه درستکاری در ورزش و در میان همه انجمن‌های ورزشی حرفه‌ای است.

نتیجه‌گیری

مبارزه با تبانی خواسته فراگیر انجمن‌های ورزشی، سازمان‌های اجرای قانون، نهادهای دولتی و سایر ذی‌نفعان است. قانون بازی جوانمردانه پیرو این خواسته بیش از سه سال است که به کسب تجربه و توسعه دانش و شیوه‌های مؤثر با استفاده از ارتباطات نزدیک در سطح ملی و بین‌المللی پرداخته است. این مدل متمرکز رویکرد اتریشی برای مقابله با یکی از بزرگ‌ترین تهدیدها در ورزش امروز می‌باشد.

منبع:

https://www.transparency.org/files/content/feature/4.9_AustrianApproachCombatMatchFixing_Moritzer_GCRSport.pdf

پیشگیری
از همان ابتدا، قانون بازی جوانمردانه یک استراتژی آموزشی از بالا به پایین را به کار گرفت که گروه هدف اول آن را ورزشکاران حرفه‌ای (از جمله ورزشکاران حرفه‌ای آینده) تشکیل می‌دادند. سپس ورزشکاران نیمه حرفه‌ای و آماتور، داوران و نمایندگان ورزشی نیز تحت پوشش این دوره آموزشی قرار گرفتند. از آنجایی که حدود ۸۰٪ از موارد تبانی در ورزش سراسر جهان در فوتبال رخ می‌دهد قانون بازی جوانمردانه ابتدا تلاش خود را در فعالیت‌های پیشگیرانه در این ورزش متمرکز کرده است. تجربه ثابت کرده که رویکرد آموزشی نسبت به ورزشکاران دارای نتایجی پایدار و الگویی قابل اثبات از ارتقای سطح آگاهی و درک است.

نظارت

در حال حاضر از یک سیستم نظارت و تحلیل مسابقات و نتایج بازی در تقریباً تمام سطوح فوتبال حرفه‌ای استفاده می‌شود تا حفاظت مؤثری را در برابر احتمال تبانی حدود ۳۰۰۰ مسابقه در دو بخش لیگ برتر، تمام مسابقات باشگاه‌های اروپایی و مسابقات بین تیم‌های ملی انجام دهد. به عنوان عضو یوفا، فدراسیون فوتبال اتریش، بخشی از سیستم نظارتی یوفا می‌باشد که از یک سیستم نظارتی با عنوان اسپرت رادار استفاده می‌کند که ابزاری مناسب برای نظارت مسابقات و نتایج بازی‌ها است.

وضعیت حقوقی و آمبودزمان در اتریش

از دیدگاه حقوق کیفری، تبانی در حال حاضر یک جرم کیفری محسوب می‌شود که زیر عنوان تقلب جای می‌گیرد و اساس محکومیت‌های کیفری‌ای است که به دنبال رسوایی تبانی صورت گرفته در لیگ برتر فوتبال اتریش در سال ۲۰۱۳ صورت گرفت.

همانند بقیه اروپا، در اتریش نیز بحث‌هایی در جریان است که اضافه کردن قانون درستکاری ورزشی و ضد تبانی به قوانین کیفری موجود می‌تواند مبارزه با تبانی در ورزش را تسهیل نماید. با این حال، به نظر می‌رسد که چنین الحاقی هنوز در دستور کار سیاسی و قانون‌گذاری قرار نگرفته است.

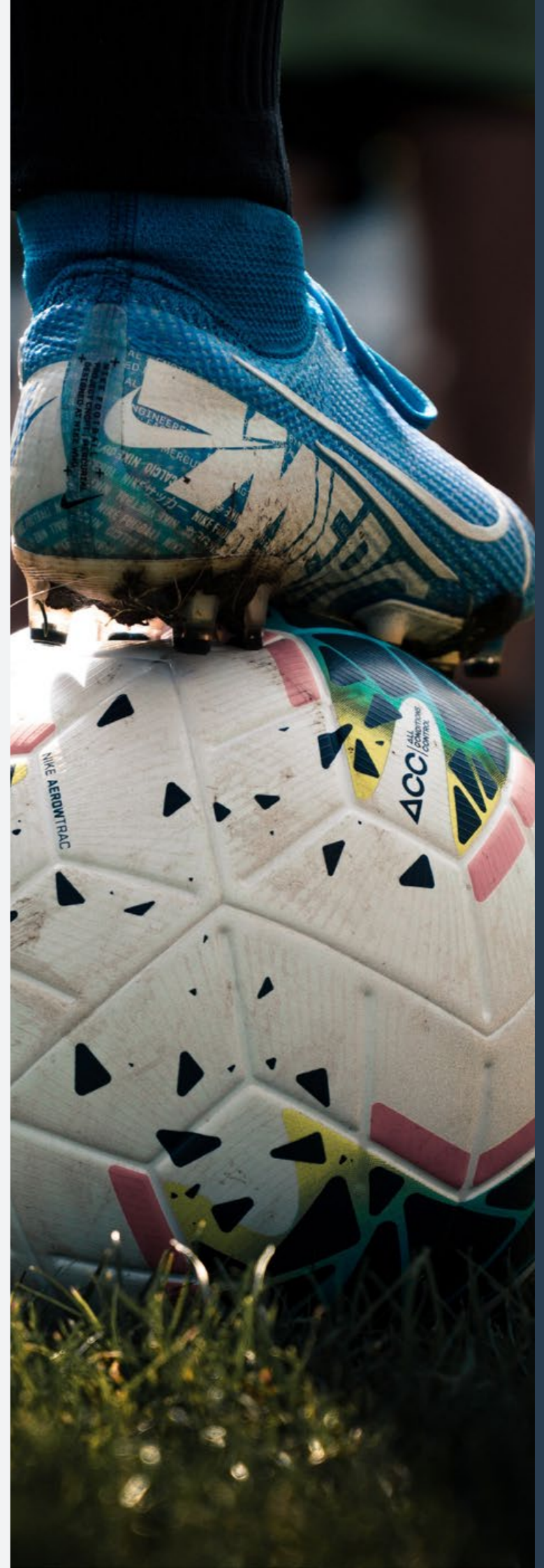
قانون بازی جوانمردانه با همکاری وزارت ورزش و با هدف ایجاد مشوق‌هایی برای گزارش‌دهندگان، آمبودزمانی را به عنوان اولین نقطه

مطلب زیر به قلم سورین موریتزر که در پایگاه اینترنتی سازمان شفافیت بین‌المللی منتشر شده است به موضوعی پرداخته که عرصه ورزش تمامی کشورها به نوعی با آن روبه‌رو هستند. تبانی در ورزش و چالش‌ها و راه‌های مبارزه با این نوع از فساد در ورزش کشور اتریش در نوشتار زیر مورد بررسی قرار گرفته است.

تا قبل از سال ۲۰۱۲ در کشور اتریش هرگز به شیوه‌ای جامع به نحوه مبارزه با مسائل بحث‌برانگیز تبانی، تقلب و شرط‌بندی در ورزش پرداخته نشده بود. اما این وضعیت هنگامی که وزارت ورزش اتریش، فدراسیون فوتبال اتریش (AFA) و لیگ برتر فوتبال اتریش به صورت جمعی انجمن حمایت از درستکاری در ورزش^۱ را تأسیس کردند به شکل قابل ملاحظه‌ای تغییر کرد. به دنبال استفاده از نام تجاری "قانون بازی جوانمردانه" در فعالیت‌های روزانه، گروه دیگری از سهامداران عمده ورزش از جمله کمیته ملی المپیک اتریش، فدراسیون اسکی، فدراسیون هاکی روی یخ و سازمان لاتاری اتریش به همراه طیف وسیعی از ارائه‌دهندگان خدمات شرط‌بندی در اتریش به این انجمن پیوستند.

استراتژی اجرایی قانون بازی جوانمردانه به زودی منجر به تشکیل سازمانی شد که به صورت دقیق و واضح برای پیشگیری و نظارت تأسیس شده بود و شامل ایجاد یک آمبودزمان برای دریافت ارتباطات مربوط به تبانی در ورزش اتریش بود.

1- Severin Moritzer
2- Association for Protecting the Integrity in Sport

ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی

در سال ۲۰۰۳ چندین کشور، شرکت‌ها و نمایندگان جامعه مدنی در کنفرانسی در لندن که توسط دولت انگلستان ترتیب داده شده بود، شرکت کردند. در این رویداد، شرکت‌کنندگان اعلامیه اصول را به منظور افزایش شفافیت پرداخت‌ها و درآمدهای بخش استخراجی امضاء نمودند. این اصول، سنگ بنای ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی را پایه‌گذاری کرد. برای اطمینان از اینکه کشورها حداقل الزامات مرتبط با شفافیت و پاسخگویی در تعاملات مالی بخش استخراج (نفت، گاز

۱- ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی (Extractive Industries Transparency Initiative, EITI) یک معیار بین‌المللی به منظور اطمینان از شفافیت در معادن، نفت و گاز کشورها می‌باشد. در کشورهایی که ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی را اجرا می‌کنند، شرکت‌ها باید پرداخت‌ها و دولت‌ها باید درآمدهای خود را منتشر نمایند و این ارقام باید از طرف حسابرسان مستقل تأیید گردد.

و معدن) را برآورده سازند، این اصول در سال ۲۰۱۵ به استاندارد تبدیل شدند و در سال ۲۰۱۶ به‌روز گردیدند. اکنون هر کشوری که مایل به عضویت ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی است باید به این الزام، گردن نهد.

به‌عنوان بخشی از تعهد شماره ۲۱ از دومین برنامه طرح اقدام، دولت انگلستان در سال ۲۰۱۳ طی انتشار اعلامیه‌ای از قصد خود برای اجرای ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی پرده برداشت. در ماه‌های بعد یک گروه چندبخشی برای نظارت بر اجرای آن تشکیل شد که در پایان همان سال رسماً نشست‌های آن آغاز گردید.

با توجه به مطالب یادشده، در سال ۲۰۱۴ انگلستان به‌عنوان نامزد عضویت در ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی پذیرفته شد و فرایند

اعتبارسنجی آن آغاز گردید. مطابق استانداردهای ابتکار فوق، انگلستان باید اولین گزارش خود را ۱۸ ماه پس از پذیرفته شدن به‌عنوان نامزد منتشر می‌کرد که این اتفاق در سال ۲۰۱۶ افتاد. ذکر این نکته مهم است که گزارش‌های ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی دوره‌ای، سالانه است. اکنون هیئت ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی باید اطلاعات موجود در این گزارش‌ها را بررسی نماید و تصمیم بگیرد که آیا دولت به‌اندازه کافی خود را با استانداردهای آن انطباق داده یا نه. در صورت پاسخ منفی، دولت باید تدابیر اصلاحی به منظور حصول اطمینان از انطباق با استانداردها را در پیش بگیرد و با فرایند اعتبارسنجی جدیدی روبه‌رو شود.

در صورت تأیید و طی اولین فرایند اعتبارسنجی، انگلستان به‌عنوان کشوری تلقی می‌شود که استانداردها را رعایت کرده و برای اطمینان از تداوم رعایت اصول و الزامات ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی باید هر سه سال به فرایند مرور تن دهد. گزارش سال ۲۰۱۶ ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی نشان می‌دهد که دولت ۳,۲۳۳ میلیارد پوند مالیات از صنایع استخراجی دریافت کرده است. با این حال، طبق اطلاعات دقیق، ۲,۴۳۱ میلیارد پوند دریافت شد که با مالیات ۷۱ شرکت (از مجموع ۲۲۰

شرکت که فرم گزارش خود را ارسال کرده بودند) انطباق داشت. تفاوت بین این دو رقم عمدتاً پرداخت‌های گزارش‌نشده از سوی شرکت‌های نفت و گاز را تشکیل می‌دهد. سرانجام گزارش سال ۲۰۱۶، برخی چالش‌های اجرای استانداردهای ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی در کشور را متذکر می‌شود:

- فقدان قوانین برای وادار کردن شرکت‌ها به انتشار پرداخت‌های خود به دولت، شمار شرکت‌هایی ارائه‌کننده گزارش را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
- قوانین از افشای اطلاعات محرمانه پرداخت‌کنندگان مالیات جلوگیری می‌کنند بنابراین تنها اطلاعات پرداخت مالیات شرکت‌های استخراجی که رضایتشان را اعلام کرده بودند، منتشر می‌شود.
- براساس گزارش ۲۰۱۷ ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی، در مجموع ۵۹ شرکت (از مجموع ۷۹ شرکت که فرم گزارش خود را ارسال کرده بودند)، اطلاعاتی درباره ۹۰۴ میلیون پوند پرداخت شده به دولت انگلستان در سال ۲۰۱۵ را ارائه می‌کرد. درست مانند گزارش ۲۰۱۶، با این اطلاعات می‌توان برحسب نوع پرداخت، شرکت یا نهاد دولتی دریافت‌کننده پرداخت را جست‌وجو کرد.

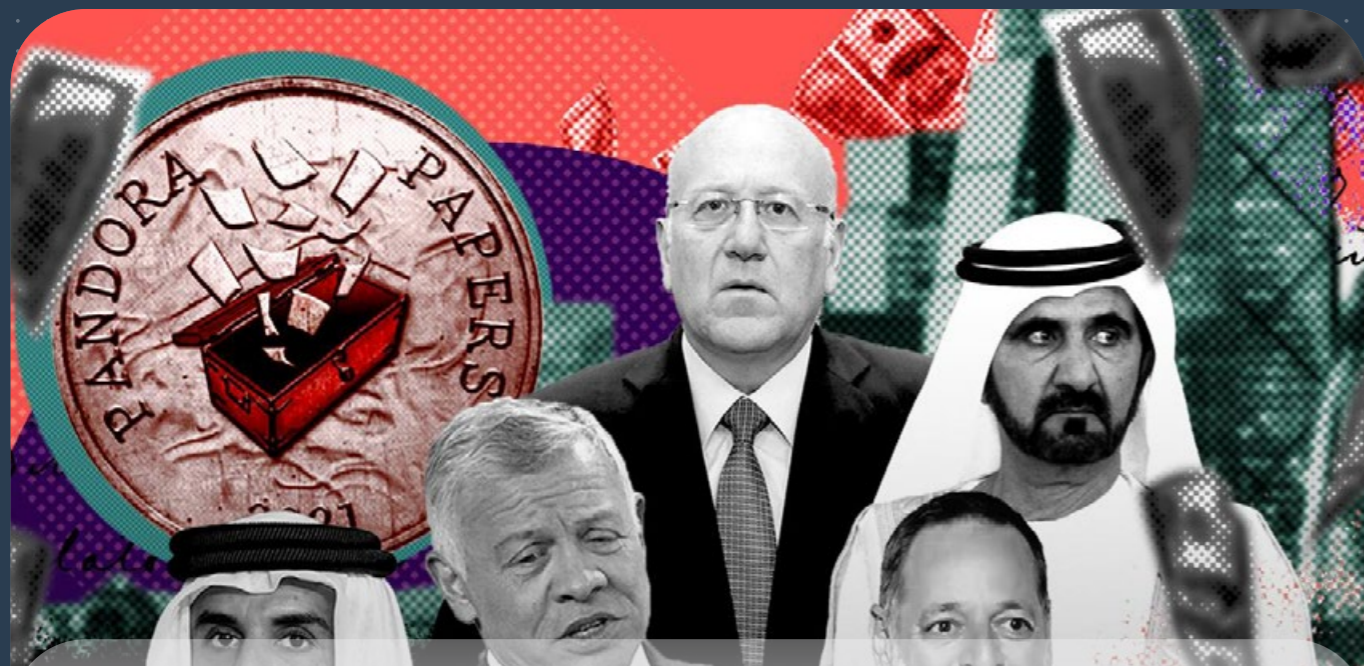
منبع:

ACODE(2018), Extractive industries transparency initiative (EITI), UNDERSTANDING THE PRINCIPLES AND BENEFITS

هر کشوری که مایل به عضویت ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی است باید به این الزام، گردن نهد.

اسناد پاندورا؛ افشاگر عواید ناشی از فساد

قابل توجهی از سیاستمداران در بالاترین سطح دولت در این یافته‌های مایوس‌کننده از اطلاعات افشا شده اسناد پاندورا دخیل بودند. یکی از نام‌های قابل توجه، پائولو گوئدس می‌باشد که در زمان تصدی وزارت اقتصاد برزیل، صاحب یک شرکت تجاری در جزایر ویرجین بریتانیا (BVI) داشته که تقریباً ده میلیون دلار سرمایه‌گذاری در حساب اعتباری در نیویورک داشته است. این یافته‌ها و اطلاعات تاکنون خارج از دسترس عموم بوده است.

جمهوری چک

در سال ۲۰۱۸ سازمان‌های متولی مبارزه با فساد دریافتند که نخست‌وزیر چک، «آندره بابیش»، تنها ذی‌نفع و مالک دو صندوق سپرده‌گذاری است که سهام شرکت‌های بزرگ چک یعنی آگروفرت را در اختیار داشته و مقرر بوده که یارانه‌های قابل توجهی از اتحادیه اروپا دریافت کنند.

مطابق بررسی‌ها مشخص شد که «بابیش» همچنین صاحب ذی‌نفع شرکت‌های خارجی دیگر در جزایر ویرجین بریتانیا، موناکو و آمریکا می‌باشد. با این حال این کشف تنها به لطف اسناد درز یافته‌ای امکان‌پذیر شد که خبرنگاران محقق به آن دست یافته بودند زیرا

اسناد موسوم به پاندورا که با همکاری ۶۰۰ روزنامه‌نگار تحقیقی تهیه شده، شامل افشای حدود ۱۲ میلیون سند از ۱۴ شرکت خدمات مالی و هزاران شرکت فرا سرزمینی در سراسر جهان می‌باشد که حاوی اطلاعات مربوط به فرار مالیاتی و ثروت‌اندوزی پنهانی ۳۵ مقام عالی‌رتبه سیاسی و بیش از ۳۰۰ مقام دولتی در کشورهای مختلف است.

براساس اسناد پاندورا که اخیراً توسط کنسرسیوم بین‌المللی روزنامه‌نگاران تحقیقی منتشر گردیده است بیش از ۳۰۰ سیاستمدار از ۹۰ کشور جهان از بازرسی‌ها فرار نموده و با سوءاستفاده از نقص قوانین سعی در ناشناس ماندن و محافظت از خود نموده‌اند. افرادی که قاعدتاً باید اقداماتی قاطع برای مقابله با جریان پول‌های کثیف انجام می‌دادند، از عدم شفافیت نظام مالی سوءاستفاده نموده و این کار را از طریق شرکت‌های فرا سرزمینی و گریزگاه‌های مالیاتی انجام داده‌اند. در ادامه، عمده‌ترین کشورهای مطرح در این سونامی افشای فساد را مرور می‌کنیم:

برزیل

آمریکای لاتین از بررسی‌های موشکافانه اسناد پاندورا در امان نماند و چهارده نفر از سران فعلی و یا مقامات سابق دولتی و تعداد

دنبال کردن پول

دارایی‌های مجرمانه آن است که نابود کردن این مدارک بسیار دشوار می‌باشد. حساب‌های بانکی، تراکنش‌های بیت‌کوین و دیگر اسناد مالی تا سال‌ها قابل دسترسی هستند. در نتیجه تحقیق‌کنندگان این امکان را پیدا می‌کنند که مدت‌ها پس از وقوع جرم و از بین رفتن مدارک فیزیکی درباره‌ی آن تحقیق نمایند.

تحقیقات درباره‌ی پولشویی در صورتی که مستلزم همکاری بین‌المللی باشد، بیشتر طول می‌کشد. گرفتن اطلاعات از بیرون مرزهای ملی نیازمند پشتکار و بوروکراسی فراوانی است. با این وجود، جنبه‌ی بین‌المللی یک ویژگی مثبت دارد. مسیرهای پول یا جریان‌های مالی نامشروع اگر به خارج کشیده شوند باید از میان نقشه‌ی کشورهای جهان گذر کنند و ردپا به جا بگذارند. به همین خاطر می‌توان این مسیرهای مالی را از ابتدا تا انتها دنبال کرد.

داده‌های جریان‌های مالی یکی از راهکارهای سودمند در زمینه‌ی کار اطلاعاتی و تحلیل شبکه‌های اجتماعی محسوب می‌شوند و می‌توان از آن‌ها برای رسیدن به نقشه‌ی شبکه‌های جرم و چگونگی کارکرد آن‌ها بهره گرفت.

منبع:

<https://baselgovernance.org/publications/quick-guide-15-following-money>

پیدا کند که در دادگاه قابل استناد هستند. تنها چند صورت‌حساب بانکی برای آشکار کردن ارتباطات و توطئه‌های یک شبکه‌ی بزرگ کافی است؛ به‌ویژه اگر پای رشوه‌خواری و فساد در میان باشد. این قابلیت تنها به مستندات بانکی محدود نمی‌شود. مواردی مانند قبوض آب و برق و تلفن، کارت‌های مشتریان دائمی فروشگاه‌ها، رسیده‌ها و اسناد بیمه برای شروع، عالی هستند.

فرصت‌ها و چالش‌ها

یکی از مزایای استفاده از تراکنش‌های مالی برای تحقیق درباره‌ی جرایم و ردگیری

برای بازرسان این فرصت وجود دارد که جریان مالی غیرقانونی را ردگیری کرده و دریابند مجرمان رده‌بالا و شبکه‌هایی که این جریان‌ها به آن‌ها می‌رسند که و چه هستند.

یکی از شیوه‌های مهم در بازرسی، شناسایی فساد از طریق ردیابی مسیر گردش پول است. در این نوشتار به یکی از گزارش‌های «راهنمای سریع» مؤسسه بازل که به این موضوع اختصاص داده شده، پرداخته‌ایم.

ردگیری مجرمان رده‌بالا و شبکه‌های آن‌ها

«برو دنبال پول» لحن خودمانی برای بیان این موضوع است که «درباره‌ی تراکنش‌های مالی تحقیق کنید و از آن‌ها برای استخراج اطلاعات یا مدارک درباره‌ی جرم، مظنون یا شبکه جرم استفاده نمایید». جرایمی که اندوخته زیادی دارند مانند جرایم سازمان‌یافته جدی و فساد، معمولاً دارای‌های قابل توجهی بر جای می‌گذارند و دست‌اندرکاران آن‌ها در نهایت به‌واسطه‌ی پول به هم وصل می‌شوند و انگیزه‌ی غایی آنان پول است.

برای بازرسان این فرصت وجود دارد که جریان مالی غیرقانونی را ردگیری کرده و دریابند مجرمان رده‌بالا و شبکه‌هایی که این جریان‌ها به آن‌ها می‌رسند که و چه هستند. تراکنش‌های مالی پیوندهای میان مجرمان، شبکه‌ها و خویشاوندان آن‌ها را آشکار می‌کند. بازرسان به کمک این اطلاعات می‌توانند دامنه‌ی تحقیقات خود را گسترش داده و به مدارکی دست

اسناد پاندورا، آمریکا را به عنوان یکی از حوزه‌های قضایی محرمانه اصلی جهان معرفی کرده است. چندین ایالت آمریکا کانون جهانی برای افرادی محسوب می‌شوند که به دنبال پنهان کردن عواید ناشی از فساد می‌باشند.

هیچ‌یک از این کشورهایی که شرکت‌های خارجی در آن‌ها قرار داشتند، اطلاعاتی درباره مالکین واقعی شرکت‌ها و سپرده‌گذاری‌ها ارائه نمی‌دادند.

با کمک شرکت‌های خدمات‌دهنده پانامایی، نخست‌وزیر چک توانسته بود کمپانی‌های ناشناسی را تأسیس نموده و در سال ۲۰۰۹ وجوهی را برای خرید یک ملک مجلل در فرانسه جابه‌جا نمود درحالی‌که مالکیتش را مخفی نگه داشته بود. این شرکت در سال ۲۰۱۶ بعد از اعلام تحقیقات درباره اینکه آیا یکی از شرکت‌هایش از یارانه‌های تخصیص یافته اتحادیه اروپا به کسب‌وکارهای کوچک، سود برده یا خیر، وی را به عنوان مشتری کنار گذاشت.

لبنان

در شرایطی که لبنان با یکی از بدترین بحران‌های اقتصادی و اجتماعی دست‌وپنجه نرم می‌کند، بررسی این افشاگری‌ها که سیاستمداران و تجار مهم لبنان ثروت خود را در خارج از کشور سرمایه‌گذاری نموده‌اند، دشوار است. از میان این افراد می‌توان به نخست‌وزیر جدید نجیب میقاتی اشاره کرد که گفته می‌شود ملکی به ارزش ده میلیون دلار را در موناکو از طریق یک شرکت خارجی ثبت شده در پاناما خریداری کرده است. نخست‌وزیر ادعا کرده که ثروت او قبل از حضورش در عرصه سیاست لبنان جمع‌آوری شده و دارایی‌هایش به اطلاع شورای قانون‌گذاری لبنان رسیده است.

شرکت‌هایی با مالکان لبنانی در فهرست مشتریان فاش شده صندوق سه‌گانه در جزایر ویرجین بریتانیا قرار داشتند، جایی که بیشترین تعداد اسناد افشا شده پاندورا از آن به دست آمده است.

نیجریه

تحقیق فاینانس آنکاورد و پیریموم تایمز نشان داد که بیش از صد نفر از افراد قدرتمند در نیجریه از کمپانی‌های ناشناس

برای خرید املاک با ارزش کلی ۳۵۰ میلیون پوند در بریتانیا از سال ۱۹۹۰ تاکنون استفاده کرده‌اند. اسامی مقامات رده‌بالای عمومی سابق و فعلی مانند وزرا و فرماندهان ایالتی در این فهرست به چشم می‌خورد.

استرالیا

اسناد پاندورا نشان می‌دهد که سیاستمداران قدرتمند سیرلانکایی از یک شرکت ثبت شده در جزیره ساموئا برای خرید املاک در استرالیا استفاده کرده‌اند. تحقیقات صورت‌گرفته توسط شبکه خبری ABC نشان داد که هر معامله از چندین لایه سپرده‌گذاری و شرکت‌های مختلف تشکیل شده بود.

قوانین ضعیف ضد پولشویی این کشور به این معناست که الزامی برای کنترل‌کنندگان (وکلا، حسابرسان و متصدیان املاک و مستغلات) وجود ندارد تا پرسش‌هایی درباره منبع پول مطرح کنند و یا معاملات مشکوک را به مقامات گزارش دهند. در نتیجه‌ی چنین وضعیتی، مبالغ هنگفت وجوه غیرقانونی می‌تواند پنهان شده و از طریق بخش املاک و مستغلات وارد اقتصاد قانونی شود. بر این اساس، این مسئله، بازار املاک و مستغلات استرالیا را برای پول‌های نقد با منشأ مشکوک جذاب نموده است.

نیوزیلند

در نیوزیلند حساب‌های سپرده‌گذاری توسط تجار و سیاست‌مدارانی از چین، برزیل، روسیه و رومانی مورد استفاده قرار گرفته است که برخی از آن‌ها با اتهامات جدی فساد مالی و پولشویی در کشور خود روبه‌رو بوده‌اند.

تا همین اواخر، نیوزیلند یک پایگاه ایمن شناخته شده برای افراد خارجی بود که می‌توانستند از پرداخت مالیات امتناع نموده و هویت

خود را پنهان کنند. از سال ۲۰۱۷ شرکت‌هایی با مالکیت خارجی مجبور شده‌اند تا هویت ذی‌نفعان و اطلاعات اساسی دارایی‌های آن‌ها را برای مقامات آشکار سازند. این قانون به ثبت شرکت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های خارجی و الزام ارائه سند وثیقه، جزئیات واگذارکننده، ذی‌نفعان و کپی حساب‌ها منجر شده است.

این تغییر قانون به کاهش ۷۵ درصدی در تعداد سپرده‌گذاری‌های خارجی ثبت شده در سال ۲۰۲۰ منجر شد اما همچنان مشکلاتی در ارتباط با شرکت‌های داخلی و خارجی وجود دارد. سازمان بین‌المللی شفافیت نیوزیلند خواستار اصلاحات بیشتر در سازوکارهای سپرده‌گذاری و سرمایه‌گذاری شده است.

بریتانیا

اسناد پاندورا بار دیگر بازار املاک بریتانیا را به عنوان جذب‌کننده پول‌های کثیف مطرح نمود. داده‌های افشاشده حاوی اسامی مقامات عمومی خارجی بلندپایه و افراد متهم به فساد بریتانیاست که از طریق کمپانی‌های ناشناس بیش از هفت میلیارد دلار سرمایه در بازار املاک و مستغلات بریتانیا دارد.

مطابق اسناد افشا شده پاندورا، خانواده حاکم در جمهوری آذربایجان از یک شرکت ثبت شده در جزایر ویرجین بریتانیا برای خرید امپراتوری املاک مخفیانه به ارزش هفت صد میلیون دلار در بریتانیا در طی پانزده سال گذشته استفاده نموده‌اند. این اسناد نشان می‌دهد خانواده علی‌اف هم در پوشش شرکت‌های ثبت شده در پناهگاه‌های مالیاتی مشغول خرید ملک و مستغلات در بریتانیا بوده‌اند.

این اسناد نشان می‌دهد خانواده علی‌اف ۱۷ ملک و از جمله یک مجتمع اداری به ارزش ۳۳ میلیون پوند در مرکز لندن به نام حیدر، پسر یازده‌ساله علی‌اف خریداری نموده‌اند. این مجتمع در محله

گران قیمت می‌فر لندن را ابتدا شرکتی در سال ۲۰۰۹ خرید که مالکش یکی از دوستان خانواده علی‌اف است. یک ماه بعد مالکیت آن به پسر یازده‌ساله علی‌اف منتقل شد.

خانواده علی‌اف همچنین یک مجتمع اداری دیگر در همان نزدیکی را در سال ۲۰۱۸ به «املاک سلطنتی» بریتانیا فروختند که ارزش آن ۶۶ میلیون پوند بود.

ایالات متحده

اسناد پاندورا، آمریکا را به عنوان یکی از حوزه‌های قضایی محرمانه اصلی جهان معرفی کرده است. چندین ایالت آمریکا کانون جهانی برای افرادی محسوب می‌شوند که به دنبال پنهان کردن عواید ناشی از فساد می‌باشند.

اسناد پاندورا ۲۰۶ حساب سپرده‌گذاری آمریکا را در پانزده ایالت شناسایی نموده که دارایی‌های آن بیش از یک میلیارد دلار برآورد می‌شود. از این میان، برخی از دارایی‌ها به افراد و شرکت‌های مظنون به فساد و کلاهبرداری تعلق دارد. علاوه بر این مطابق قوانین موجود، وکلا، مشاورین سرمایه‌گذاری، حسابداران و ارائه‌دهندگان خدمات، در حال حاضر هیچ‌گونه تعهدی در قبال نظارت بر مشتری‌ها، تعیین منبع وجوه و یا گزارش رفتار مشکوک به مقامات را ندارند.

گاری کالمن مدیر دفتر سازمان شفافیت بین‌الملل در آمریکا تأکید می‌نماید: «این شرایط باید زنگ خطری برای تمام سیاست‌گذاران ما باشد تا وضعیت فعلی را اصلاح نمایند. به دلیل ضوابط محرمانه بودن و فقدان قوانین در این کشور به پول غیرقانونی و کثیف اجازه می‌دهیم بدون مجازات و یا اطلاع دولت از مرزهایمان عبور کنند».

منبع:

<https://www.transparency.org/en/news/pandora-papers>

فساد در نیروی پلیس به صورت کلی به چهار نوع تقسیم می‌شود:

- فساد در سطح خرد
- فساد بوروکراتیک
- فسادی که پلیس را به گروه‌های جنایت‌کار وصل می‌کند
- فساد سطح بالا یا سیاسی

دریافت‌کننده‌ی رشوه است. می‌توان خاورمیانه یا شمال آفریقا را مثال زد که ۱ نفر از هر ۴ نفری که سروکارشان به پلیس افتاده، رشوه پرداخته‌اند (سازمان شفافیت بین‌الملل، ۲۰۱۶).

• فساد بوروکراتیک یا فسادی که به سوءاستفاده از قوانین داخلی سازمانی و فرایندهای اجرایی و منابع مختلف برای منفعت شخصی برمی‌گردد، اعمالی همچون صدور مجوز و یا سهل‌انگاری در پاسخ دادن به شکایت‌های مردم علیه مأموران پلیس.

• فسادی که پلیس را به گروه‌های جنایت‌کار وصل می‌کند شامل سوء رفتارهایی مانند منحرف کردن جریان تحقیقات برای پرونده و یا دستکاری کردن مدارک.

• فساد سطح بالا یا سیاسی هنگامی اتفاق می‌افتد که مقامات رسمی و سطح بالای پلیس از قدرت خود جهت به دست آوردن منافع شخصی و یا منافی به سود گروه‌های سیاسی که به نحوی به قضیه مربوط‌اند، سوءاستفاده‌کنند. به عبارت دیگر دخالت‌های سیاسی نیز ممکن است در جریان تحقیقات پلیس رخ دهد، مانند تحقیقات جنایی نابه‌جا و پاپوش ساختن برای رقبای سیاسی.

تأثیر فساد بودن پلیس

تأثیرات فساد بودن نیروی پلیس می‌تواند بسیار مخرب باشد و بر همه‌چیز تأثیر داشته باشد. وقتی که پایه‌های نظم و قانون با اقدامات فاسدی در درون سیستم پلیس در معرض خطر قرار می‌گیرند، دیگر نمی‌توان به صورت مشروع، تخطی از قانون را مجازات کرد و یا مانع از آن شد و یا از حقوق انسانی حمایت کرد. فساد پلیس منجر به بی‌اعتمادی عموم مردم به پلیس می‌شود و همچنین انجام وظیفه‌ی اولیه‌ی پلیس را که مبارزه با جنایت است، سخت‌تر می‌کند.

منبع:

<https://www.u4.no/publications/best-practices-in-addressing-police-related-corruption>

رسیدگی به فساد در نیروی پلیس

مسئله‌مانند معیارهای سیاسی و چه شرایط اقتصادی و اجتماعی حاکم بر محیط کشور باید در نظر گرفته شود. همچنین به جای اتخاذ روشی که تنها نشانه‌ها و ظاهر مشکل را بررسی کند، باید بنیادی‌تر عمل کرد و دلایل بنیادی مشکل فساد را بررسی نمود.

انواع فساد در نیروی پلیس

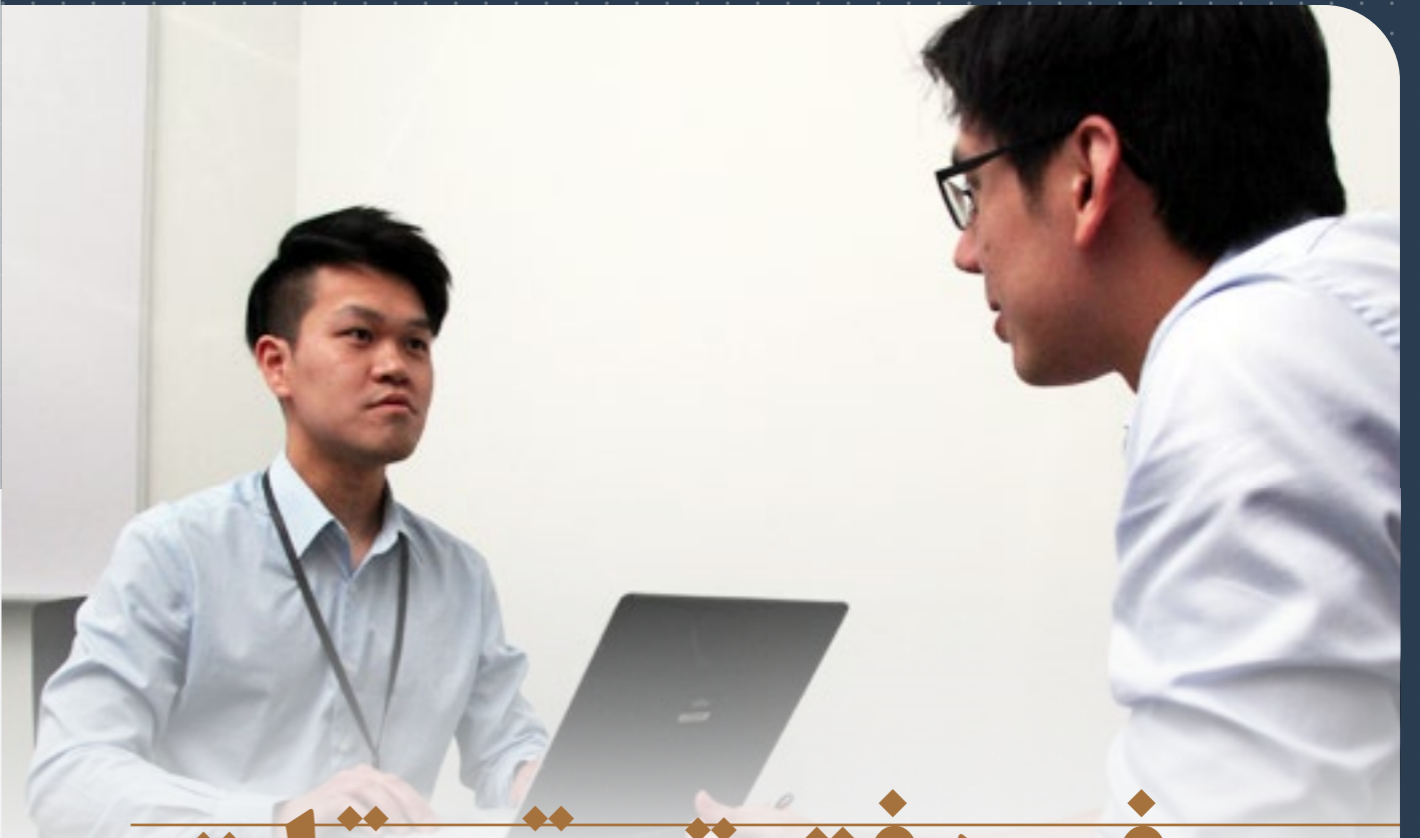
فساد در نیروی پلیس به صورت کلی به چهار نوع تقسیم می‌شود:

- فساد در سطح خرد در میان مأموران سطح پایین که شامل رشوه گرفتن در تعامل روزانه آن‌ها با شهروندان می‌شود (برای مثال مأموران راهنمایی و رانندگی). براساس بارومتر جهانی فساد سازمان شفافیت بین‌الملل، پلیس به‌عنوان سازمانی گزارش شده است که بیشتر اوقات

در بسیاری از کشورها، نیروی پلیس به صورت معمول جزو سازمان‌های دولتی شناخته می‌شود که از فساد زیادی برخوردار است (سازمان شفافیت بین‌الملل، ۲۰۱۷). فساد مربوط به نیروی پلیس ممکن است شامل فسادهای کوچک باشد. برای مثال در مواردی که از مردم خواسته می‌شود برای تخلف‌های رانندگی رشوه بپردازند. در طرف دیگر معادله، افسران فاسد پلیس می‌توانند با جنایت‌کاران و گروه‌های خلاف‌کار سازمان‌یافته در زمینه قاچاق مواد مخدر، انسان و اسلحه، همکاری کنند.

تحقیقات روی پرونده‌ها و مدارک، روشنگر آن است که هیچ روشی وجود ندارد که به تنهایی در جهت ممانعت از فساد نیروی پلیس، کارساز باشد. همچنین تحقیقات بر روی پرونده‌هایی که در این نوشته بررسی شده‌اند، نشان می‌دهند که تمامی ابعاد این

معرفی دفتر تحقیقات فساد اداری سنگاپور

ساختار و وظایف

رسیدگی به شکایات مردمی در خصوص مفاسد مالی و اداری بر عهده دفتر تحقیقات فساد اداری است. این دفتر نهادی مستقل بوده و با هدف جلوگیری از فساد در بخش دولتی و خصوصی تشکیل شده و رئیس آن به طور مستقیم به نخست‌وزیر پاسخگو است. دفتر تحقیقات فساد اداری مأموریت خود را مبارزه با فساد از طریق اقدام سریع، مطمئن و قاطع اعلام نموده و چشم‌انداز بلندمدت خود را این‌گونه تعریف کرده است: سازمانی برجسته در مبارزه با فساد که از سلامت و حکمرانی خوب به منظور دستیابی به جامعه‌ای عاری از فساد محافظت می‌کند.

دفتر تحقیقات فساد اداری، مسئولیت حفظ سلامت خدمات عمومی و ترویج معاملات عاری از فساد در بخش خصوصی و نظارت بر عملکرد کارکنان دولتی و گزارش موارد سوء عملکرد به ادارات دولتی مربوط جهت اقدام انضباطی را بر عهده دارد. اگرچه براساس قانون

سنگاپور یکی از کشورهای موفق در ارتقای سلامت اداری و مبارزه با فساد است. این کشور نه تنها در بسیاری از شاخص‌های اقتصادی سلامت اداری نیز جزء کشورهای پیشرو محسوب می‌شود به طوری که در چند سال اخیر این کشور همواره در میان کشورهای برتر در شاخص ادراک فساد سازمان شفافیت بین‌الملل قرار گرفته است. سلامت اداری در این کشور مدیون وجود ساختارها، قوانین و نهادهای مناسب و در رأس آن نهادهای نظارتی کارآمدی است که به پیشگیری از فساد می‌پردازند. دفتر تحقیقات فساد اداری (CPIB) یکی از این نهادها است که در ۵۰ سال گذشته با فراز و نشیب‌های زیادی مواجه بوده اما توانسته به کاهش فساد و ارتقای سلامت اداری در این کشور جنوب شرق آسیا کمک شایانی نماید. در این بخش به معرفی ساختار و شرح وظایف این دفتر پرداخته‌ایم.

پیشگیری از فساد، وظیفه اصلی این دفتر، تحقیقات مربوط به فساد اداری است اما اختیار بررسی جرایم دیگری که ذیل آن قانون آمده نیز به آن داده شده است.

علاوه بر حسابرسی از مرتکبان به فساد اداری و مالی، این دفتر با مرور رویه‌های کاری مربوط به بخش‌های مستعد فساد و نهاد‌های عمومی، ضمن شناسایی نقاط ضعف اداری در سیستم‌های موجود، اقدامات اصلاحی را به مسئولان دستگاه‌های مربوط توصیه می‌کند. همچنین در این زمینه، دفتر به طور منظم سخنرانی‌ها و سمینارهای آموزشی درباره مشکلات فساد و روش‌های پیشگیری از آن را برای کارکنان دولتی، به ویژه کسانی که در تماس مستقیم با مردم هستند برگزار می‌نماید. به طور خلاصه سه وظیفه اصلی این دفتر عبارت‌اند از:

- دریافت و بررسی شکایات مربوط به فساد؛
- بررسی سوء رفتار و اقدامات مظنون به فساد مأموران دولتی؛
- پیشگیری از فساد با بررسی شیوه‌ها و روش‌های کاهش‌دهنده فرصت‌های فساد در بخش خدمات عمومی.

شکایاتی که رسیدگی به آن‌ها تحت اختیار دفتر تحقیقات فساد اداری نباشد، به نهادهای مربوط ارجاع می‌شود. شکایات مبهم از فرایند رسیدگی کنار گذاشته می‌شوند بنابراین شاکیان / مخابرات باید اطلاعات خود را به صورت شفاف ارائه کنند. برخی از اطلاعات مفید مواردی همچون هویت طرف‌های درگیر، مقدار رشوه معامله‌شده، تاریخ،

زمان، مکان و شکل پرداخت رشوه و نفع حاصل از رشوه را در بر می‌گیرد.

در صورتی که تصمیم برای رسیدگی به شکایت دریافتی گرفته شود، بازرسی انجام می‌شود. اگر شواهد کافی برای تعقیب کیفری گردآوری شده باشد، مجرم دستگیر و در دادگاه محاکمه می‌گردد. در برخی موارد، بازرسی ممکن است به خاطر جرم کیفری نباشد بلکه ممکن است کارمندان عمومی، دستورالعمل‌های کاری یا انضباطی را نقض کرده باشند. این کارمندان جهت اقدام انضباطی به اداره خود معرفی می‌شوند.

دفتر تحقیقات فساد اداری طرف ۱۴ روز پس از دریافت هر شکایت، درباره اقدام لازم تصمیم‌گیری می‌کند. اگر شکایت مربوط به فساد باشد که در حال گسترش است، اقدام فوری برای دستگیری مجرم اتخاذ خواهد شد.

دفتر تحقیقات فساد اداری از سه بخش اصلی شامل بخش پشتیبانی، بخش امور شرکتی و بخش بازرسی تشکیل شده است. بخش پشتیبانی شامل دفاتر اطلاعات و هدایت و مدیریت عملیات است. ذیل بخش بازرسی، پنج اداره‌ی آموزش بازرسی، سیاست‌گذاری بازرسی، بازرسی ویژه (بخش دولتی)، بازرسی ویژه (بخش خصوصی) و بازرسی عمومی تعریف شده است. امور شرکتی نیز شامل چهار بخش اداری و مالی، برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و روابط شرکتی، فن‌آوری اطلاعات و توسعه و مدیریت شهروندی است.

منبع:

<https://www.cpib.gov.sg>

دفتر تحقیقات فساد اداری مأموریت خود را مبارزه با فساد از طریق اقدام سریع، مطمئن و قاطع اعلام نموده

سازوکارهای مشارکت شهروندان در مبارزه با فساد

در این نوشتار، دیدگاه‌هایی در مورد اهمیت مشارکت شهروندان در مبارزه با فساد و اینکه چگونه سازمان‌ها برای طراحی سازوکارهای مؤثرتر، پایدار و جذاب‌تر ضد فساد اقدام می‌کنند، ارائه شده است. پنج اصل در مورد اینکه چرا و چگونه مردم تصمیم می‌گیرند فساد را گزارش کنند و چه چیزی تعامل اولیه را حفظ می‌کند، ارائه شده است که نشان می‌دهد سازمان‌ها چگونه می‌توانند سازوکارهای ضد فساد خود را برای مؤثرتر شدن، تحلیل و احتمالاً تطبیق دهند.

در سال‌های اخیر، دولت‌ها، فعالان و سازمان‌های جامعه مدنی سرمایه‌گذاری زیادی برای مشارکت شهروندان در مبارزه با فساد کرده‌اند. هریک از این بازیگران به روش‌های مختلف تلاش می‌کنند تا به شهروندان کمک نمایند که فساد را شناسایی و محکوم نموده و برای ریشه‌کن کردن آن اقدام کنند. فعالان مبارزه با فساد علاوه بر اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی، سازوکارهای پاسخگویی اجتماعی را ایجاد کرده، فرصت‌های افشاگری را به وجود آورده، سازوکارهای رسیدگی به شکایات را طراحی و کمک‌های قانونی ارائه کرده‌اند.

سه دلیل کلیدی برای تمرکز بر چنین تلاش‌هایی وجود دارد:

- مشارکت شهروندان به ایجاد و تقویت جنبش موردنیاز برای انتقال مؤثر قدرت به نفع شهروندان و سازمان‌هایی که برای توقف فساد تلاش می‌کنند، کمک می‌نماید.
- همکاری با شهروندان به سازمان‌ها کمک می‌کند تا مشکلاتی را که مردم با آن مواجه هستند، درک کرده و آنچه برایشان مهم است را اولویت‌بندی کنند.
- تعامل با شهروندان برای تقویت این باور که مشارکت اهمیت دارد و شهروندان در شکل دادن به

نظام‌های سیاسی که در آن زندگی می‌کنند، از جمله مبارزه برای برابری و عدالت، نقش مؤثری را ایفا می‌نمایند.

پنج اصل برای تشویق مشارکت بیشتر شهروندان

۱. سازوکار خود را مرتبط کنید

مردم باید باور کنند که سازوکارهای مبارزه با فساد، در حل مهم‌ترین مشکلی که با آن روبه‌رو هستند کمک می‌نماید. بنابراین برای مدیریت انتظارات مردم، درباره توانایی و قابلیت این سازوکار با آن‌ها شفاف و صریح باشید. پوشش مطلوب رسانه‌ای مانند آنچه در تونس و گرجستان استفاده شده، می‌تواند این احساس را به مردم بدهد که سازوکاری که برای مبارزه با فساد به کار گرفته شده، کاملاً مرتبط با نیازهای اصلی آن‌ها است. در واقع نکته کلیدی توجه به یک نیاز ضروری اجتماعی است. به مشکلاتی که افراد تجربه می‌کنند فکر کنید و دوباره بررسی نمایید که آیا سازوکاری که ارائه می‌دهید برای رفع نیازهای آن‌ها مناسب است یا خیر.

۲. سازوکار خود را ایمن کنید

اگر مردم فکر کنند که این سازوکار آن‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهد، علیه فساد عمل نمی‌کنند. خطراتی که ممکن است افراد با آن مواجه شوند را در نظر بگیرید و از قبل برای کاهش آن‌ها تلاش کنید. اگر منتظر فکر کردن و بحث در مورد خطرات باشید تا زمانی که مردم به شما نزدیک شوند، تعدادی از افرادی را که قبلاً تصمیم گرفته‌اند

به دلیل خطر با شما تماس نگیرند، از دست خواهید داد. در مورد خطرات حقوقی، فیزیکی، دیجیتالی و اجتماعی فکر کنید و نحوه کاهش آن‌ها را بیان کنید.

۳. سازوکار خود را معتبر کنید

شناسایی عواملی که یک سازوکار را معتبر می‌کند، کار ساده‌ای نیست و بسیار به این نکته بستگی دارد که مردم چه چیزی را معتبر می‌دانند. سازوکارهای فنی می‌توانند قابل اعتمادتر و بنابراین معتبرتر از سازوکارهای غیرفنی باشند. در سایر موارد،

مردم باید باور کنند که سازوکارهای مبارزه با فساد، در حل مهم‌ترین مشکلی که با آن روبه‌رو هستند کمک می‌نمایند.

راه‌حل‌های فنی اعتباری ندارند و مهم است که مردم بدانند سازمان می‌تواند در فضای سیاسی و رسانه‌ای حرکت کند. عوامل فرهنگی و زمینه‌ای نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند و راه‌های افزایش و حفظ اعتبار به بهترین وجه در سطح محلی بررسی و تصمیم‌گیری می‌شود.

۴. سازوکار خود را پاسخگو کنید

ارتباطات به‌موقع و مدیریت شفاف

انتظارات، کمک زیادی به درک سازوکارها توسط مردم می‌کند. این برای تمام مراحل تعامل، از جمله اولین تماس و مراحل تعامل پایدار صادق است. برقراری ارتباط صادقانه در مورد اینکه مراحل بعدی چگونه خواهد بود و چرا آن‌ها مهم هستند، وظیفه اصلی کارکنانی است که سازوکارهای مبارزه با فساد را اجرا می‌کنند. به نظر می‌رسد که افراد عموماً به‌موقع بودن نتایج مورد انتظار را نسبتاً نامیدکننده ارزیابی می‌کنند. با این حال، روشی که ارائه‌دهندگان، این اطلاعات و کیفیت را به اشتراک می‌گذارند و کیفیت رابطه آن‌ها با کاربران سازوکار می‌تواند اخبار «بد» درباره جدول زمانی را جبران کند.

۵. سازوکار خود را در دسترس قرار دهید

برای دسترسی به سازوکار مبارزه با فساد، مردم ابتدا باید از آن آگاه شوند. سپس آن‌ها باید متقاعد شوند که می‌توانند به سازوکار دسترسی داشته باشند و از آن استفاده کنند. سازوکارهای خود را برای افراد با سطوح سواد مختلف و در انواع مختلف رسانه‌ها - چه آنلاین و چه آفلاین - قابل تشخیص، قابل دسترسی و قابل درک کنید. برای انجام این کار به‌طور مؤثر، به این فکر کنید که چگونه، کجا و به چه شکلی می‌توانید به بهترین شکل به مخاطبی برسید که می‌خواهید هدف قرار دهید.

منبع:

<https://www.u4.no/publications/best-practices-in-addressing-police-related-corruption>

مؤسسه آمبودزمان بین المللی

پیشینه و وظایف

آمبودزمان به عنوان نهاد رسیدگی کننده به شکایات شهروندان از دستگاه های دولتی در بیشتر کشورها تأسیس شده است. نقش آمبودزمان، حمایت از افراد در مقابل نقض حقوق آن ها، سوءاستفاده از قدرت، تصمیمات غیرعادلانه و سوء مدیریت است و این نهادها نقش مهمی در ارتقای اداره امور عمومی ایفا می کنند. با تأسیس و توسعه روزافزون نهادهای آمبودزمانی در کشورهای مختلف، در چند دهه اخیر گرایش جهانی نسبت به گسترش همکاری میان این نهادها احساس گردید و همین موضوع، مبنای شکل گیری مؤسسه آمبودزمان بین المللی (IOI) شد.

این مؤسسه که در سال ۱۹۷۸ میلادی تأسیس گردید، تنها سازمان جهانی برای همکاری بیش از ۲۰ آمبودزمان مستقل در بیش از ۱۱۵ کشور جهان است. این مؤسسه، وظیفه خود را بهبود و توسعه مفهوم مقابله با فساد اعلام کرده و این وظیفه را با همکاری دیگر سازمان های بین المللی انجام می دهد. علاوه بر این، زمینه ایجاد و توسعه آمبودزمان ها در مناطقی که فاقد این نهادها هستند را فراهم می کند؛ از دیگر فعالیت های این مؤسسه تأمین مالی پروژه های تحقیقاتی در زمینه مقابله با فساد؛ ارائه دوره های آموزشی و بهبود تبادل اطلاعات و یادگیری مشترک است. علاوه بر این، آمبودزمان بین المللی به عنوان

نماینده تمامی آمبودزمان های کشورهای عضو، اقدام به سیاست گذاری در حوزه های موردعلاقه اعضا می نماید. با توجه به نقش این نهاد در رسیدگی عینی و مستقل به شکایات و رفع نواقص سیستمی و در نتیجه بهبود وضع خدمت رسانی دولتی به مردم و اصلاح بی عدالتی ها، اهمیت آن در جهان امروز بر کمتر پژوهشگری پوشیده است.

برنامه راهبردی و اهداف

مؤسسه آمبودزمان بین المللی در این برنامه، شش هدف استراتژیک برای خود تعریف کرده است که عبارت اند از:

۱. گسترش تعداد اعضا؛
۲. حمایت از آمبودزمان های در معرض تهدید؛
۳. آموزش و تبادلات علمی؛
۴. ارتباطات و انتشارات؛
۵. داشتن سلامت مالی؛
۶. چالش های جدید.

مؤسسه آمبودزمان بین المللی، اهدافی را تعریف کرده است که مبتنی بر سه سند عمده یعنی اساسنامه مؤسسه، قطعنامه شورای امنیت و اعلامیه پاریس است. بر این اساس، مؤسسه اهداف زیر را دنبال می کند:

- ارتقای مفهوم نهاد آمبودزمان و توسعه آن در سراسر جهان
۱. افزایش مشارکت های منطقه ای در فعالیت های مؤسسه و توسعه بخش های

منطقه ای آن باهدف تمرکززدایی از فعالیت ها؛

۲. توسعه و اجرای برنامه هایی که تبادل اطلاعات و تجارب میان سازمان های آمبودزمان در سراسر جهان را ممکن می سازد و پیشرفت حرفه ای آن ها از طریق همکاری را تشویق می کند؛

۳. حمایت از خودگردانی و استقلال اعضا و تشویق فهم و کمک متقابل میان آن ها؛

۴. گسترش و اجرای برنامه های آموزشی برای سازمان های آمبودزمان، کارکنان این سازمان ها و سایر افراد ذی نفع؛

۵. تشویق و حمایت از تحقیقات در مؤسسه؛

۶. گردآوری، بایگانی و انتشار اطلاعات و داده های تحقیقاتی پیرامون این مؤسسه؛

۷. فراهم آوردن کمک هزینه های تحصیلی و سایر حمایت های مالی از افراد در سراسر جهان برای تشویق گسترش مفهوم آمبودزمان و مطالعه و تحقیق در این مؤسسه؛

۸. برنامه ریزی، هماهنگ سازی و نظارت بر کنفرانس های بین المللی مؤسسه؛

۹. ایجاد ترتیبات لازم با سایر سازمان های که در حوزه های مشابه یا مرتبط با فعالیت های مؤسسه، فعال هستند.

منبع:

www.theioi.org

بارومتر جهانی فساد: در اروپا چه می گذرد

بیش از ۱۰۶ میلیون نفر را پوشش می دهد. همچنین نگرانی زیادی درباره رابطه گرم بین تجارت و سیاست وجود دارد، به طوری که بیش از نیمی از مردم فکر می کنند که دولت آن ها در اختیار منافع خصوصی اندکی از شهروندان است. با وجود این، در یافته های بارومتر زمینه های خوش بینی نیز وجود دارد مثلاً حدود دوسوم مردم اتحادیه اروپا فکر می کنند مردم عادی می توانند به توقف فساد کمک کنند.

یافته های کلیدی بارومتر در حوزه اتحادیه اروپا به این شرح است:

- بهبودی در سطوح فساد دیده نمی شود؛
 - در نیمی از کشورها، نخست وزیر و اعضای پارلمان فاسدتر از همه تلقی می شوند؛
 - از هر ۱۰ اروپایی، سه نفر فساد را تجربه کرده اند؛
 - مراقبت بهداشتی نقطه کانونی و خطیر در بحث فساد است؛
 - پیوند نزدیکی بین سیاستمداران و حوزه کسب و کار وجود دارد؛
 - تلقی گسترده ای درباره معافیت از مجازات فساد وجود دارد؛
 - بسیاری از مردم، از انتقام می ترسند؛
 - مردم خودشان را بخشی از راه حل می دانند.
- منبع:

Transparency International, Global Corruption Barometer: European Union 2021

شمای کلی بارومتر در سطح اروپا

بارومتر جهانی فساد از جمله گزارش های مهمی است که توسط سازمان شفافیت بین المللی، منتشر می شود. در این بخش به شکلی خلاصه به معرفی نتایج این شاخص در سال ۲۰۲۱ در ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا می پردازیم.

بارومتر جهانی فساد ۲۰۲۱ در قلمرو اتحادیه اروپا، نگاهی عمیق به دیدگاه مردم در مورد فساد و همچنین تجارب آن ها از ارتشاء و حمایت گرایي در تمامی کشورهای عضو ارائه می دهد. در این پیمایش که بین اکتبر تا دسامبر ۲۰۲۰ انجام شد، بیش از ۴۰ هزار نفر در ۲۷ کشور اروپایی شرکت داشتند. برای نخستین بار از زمان ارائه بارومتر در سال ۲۰۰۳، در گزارش اخیر، نتایج آن نه تنها در سطح ملی، بلکه همچنین در سطح زیر ملی منتشر شد.

نتایج نشان می دهد که حدود یک سوم مردم در کشورهای عضو اتحادیه اروپا فکر می کنند فساد در کشورشان بدتر خواهد شد و تقریباً نیمی از مردم بر این باورند که دولت شان در مبارزه با فساد کار درستی انجام نمی دهد. طبق این نتایج، از هر ۱۰ نفر، حدود سه نفر برای دسترسی به خدمات عمومی همچون مراقبت های بهداشتی یا آموزش، رشوه می پردازند یا از یک ارتباط شخصی استفاده می کنند که این چیزی

1 - Global Corruption Barometer (GCB)

بیانیه کوالالامپور درباره راهبردهای مبارزه با فساد

در ۲۲-۲۱ اکتبر ۲۰۱۳ نمایندگانی عالی‌رتبه از نهادهای مبارزه با فساد و نیز نهادهای مسئول برنامه‌ریزی ملی از آسیای جنوبی و جنوب شرقی و کارشناسان مبارزه با فساد از سراسر جهان به دعوت دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل و برنامه توسعه سازمان ملل با مشارکت دولت مالزی در شهر کوالالامپور گردهم آمدند تا درباره مجموعه‌ای از دستورالعمل‌هایی که می‌تواند در فرایند تدوین، طراحی و اجرای راهبردهای پایدار مبارزه با فساد مورد استفاده قرار گیرد، تبادل نظر کنند. مشارکت‌کنندگان، مقامات متعددی از نهادهای مبارزه با فساد، سایر متصدیان مبارزه با فساد و نمایندگان از نهادهای مسئول برنامه‌ریزی ملی، قوای مقننه، مجریه و قضایی را تشکیل می‌دادند. همچنین نمایندگان از دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل و برنامه توسعه سازمان ملل، بانک جهانی، برنامه ابتکار مبارزه با

فساد بانک توسعه آسیایی و سازمان همکاری و توسعه اروپا برای آسیا-اقیانوسیه، سازمان شفافیت بین‌الملل و مرکز منابع مبارزه با فساد U4 در این فرایند مشارکت داشتند. شرکت‌کنندگان به تبادل نظر درباره تجارب کشورها با تمرکز ویژه بر آسیای جنوبی، شرقی و جنوبی شرقی در فرایند تدوین، طراحی و محتوای راهبردهای مبارزه با فساد و نحوه نظارت و ارزیابی آن‌ها پرداختند.

توصیه‌های مربوط به فرایند تدوین راهبردهای مبارزه با فساد

- در نظر گرفتن زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به هنگام طرح‌ریزی راهبردهای مبارزه با فساد از سوی دولت‌ها؛
- وجود اراده سیاسی و پشتیبانی سیاسی گسترده؛

- مشارکت دادن ذی‌نفعان و ایجاد حس مالکیت در آن‌ها؛
 - داشتن فرایند شفاف و روشن؛
 - اجماع حول چشم‌انداز مشترک؛
 - تقویت هماهنگی درون نهادی و فرانهادی در طی فرایند تدوین؛
 - برخورداری از پایگاه دانشی درست؛
 - ماندگاری و نهادینه شدن فرایند؛
 - اختصاص و بسیج منابع؛
 - ارتباط مقامات مسئول طرح‌ریزی مبارزه با فساد با عموم مردم.
- توصیه‌های مربوط به طراحی و تعیین محتوا برای راهبردهای مبارزه با فساد**
- اهداف کلان و اهداف واقع‌گرایانه، پایه‌های منطقی داشته باشند؛
 - در چارچوب راهبرد توسعه ملی / اولویت‌ها و زمینه وسیع‌تر باشد؛
 - با سایر برنامه‌ها و دستورکارهای اصلاحی مرتبط، یکپارچه‌سازی شده باشد؛
 - ذیل یک رویکرد جامع و هماهنگ سازمان‌دهی شود؛

- راهبردها روشن و قابل فهم باشند؛
 - در ساختار و طراحی داده‌های مرتبط، نیازهای خاص و ظرفیت‌های ملی مدنظر قرار گیرد؛
 - راهبردها اولویت‌بندی شوند؛
 - سازوکار اجرایی دیده شود؛
 - به پیاده‌سازی در سطح زیر ملی توجه شود؛
 - به پایداری نهادی و مالی (نیازها و ظرفیت‌ها) توجه شود.
- توصیه‌های مربوط به نظارت و ارزیابی راهبردهای مبارزه با فساد**
- نظارت و ارزیابی جزء لاینفکی از طراحی راهبرد است؛
 - شاخص‌ها دارای خط مبنا و هدف‌های روشن باشند؛
 - به ابزارهایی لازم برای تولید داده‌ها توجه شود؛
 - گزارش‌دهی منظم به مقامات انجام شود؛
 - به تفاوت ارزیابی و مدیریت برنامه توجه شود؛
 - نهاد یا نهادهای مسئول مشخص باشند.
- منبع:
 Anticorruption strategy : understanding what work what doesn't? lesson from asia-pacific region, united nation development program, 9 December 2014

در نظر گرفتن زمینه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی به هنگام طرح‌ریزی راهبردهای مبارزه با فساد از سوی دولت‌ها؛

آموزش درستکاری به کودکان: مطالعه موردی

مقدمه

آموزش نقش اساسی در پیشگیری از فساد دارد. حتی قوانین و مقررات روشن و نهادهایی که به خوبی طراحی شده باشند قادر به جلوگیری از فساد نیستند، مگر اینکه شهروندان فعالانه از دولت و نهادها، پاسخگویی بخواهند. نگرش‌ها و انتظارات شهروندان در ایجاد یک مدیریت دولتی پاسخگو بسیار مهم است. بنابراین، پرورش نگرش‌هایی که فساد را تحمل نمی‌کند، هسته اصلی کار سازمان شفافیت بین‌الملل (TI) است. آموزش اخلاق برای کودکان و نوجوانان می‌تواند به شکستن چرخه فساد کمک کند، زیرا آن‌ها رهبران بالقوه فردا خواهند بود.

این نوشتار، اولین بخش از مجموعه متنوعی از تجارب آموزش کودکان و نوجوانان است که عمدتاً از سوی سازمان‌های جامعه مدنی ارائه شده است. اگرچه نگاه و رویکردی که به موضوع آموزش درستکاری به کودکان وجود دارد را می‌توان از زوایای مختلفی چون

آموزش اخلاقی یا ارزشی، حقوق بشر یا آموزش مدنی بررسی کرد اما همه آن‌ها یک هدف مشترک دارند: تقویت نگرش و مطالبات کودکان و نوجوانان برای پاسخگویی، و درنهایت، ایجاد اعتماد در دولت و بخش عمومی.

بخش اول: ماکائو

آموزش‌های اخلاقی برای کودکان مقطع ابتدایی خلاصه: برنامه نسلی جدید درستکار، کودکان دبستانی از کلاس چهارم تا ششم را هدف قرار می‌دهد. این برنامه توسط کمیسیون مبارزه با فساد ماکائو (CCAC) راه‌اندازی شده و هدف آن تشویق آگاهی کودکان در مورد اهمیت درستکاری از طریق فعالیت‌هایی مانند ایفای نقش و بحث است. یک زمین بازی ویژه به نام «بهشت درستکاری» برای

یادگیری خلاقانه راه‌اندازی شده است. شش ماه پس از شروع فعالیت این زمین بازی در ژانویه ۲۰۰۴، بیش از ۱۰۰۰۰ دانش‌آموز از آن بازدید کرده‌اند.

تاریخچه

کمیسیون با این باور که آموزش یکی از بهترین اقدامات پیشگیرانه در برابر فساد اداری است، برنامه‌های آموزشی را با اهداف مختلف در میان جوانان و عموم مردم راه‌اندازی کرده است. کمیسیون تأکید ویژه‌ای بر آموزش کودکان و نوجوانان داشت و معتقد بود که ارزش اجتماعی صداقت و درستکاری به بهترین وجه در دوران کودکی کاشته می‌شود. بنابراین، مجموعه‌ای از برنامه‌های آموزشی باهدف پرورش «نسل جدید» درستکار توسعه یافته است که شامل انتشار مواد آموزشی (کتاب‌های درسی، لوح فشرده و یک بازی)، سازماندهی سمینارهایی برای تشویق آگاهی از درستکاری دانش‌آموزان متوسطه، و دعوت از کودکان به بهشت درستکاری واقع در دفتر شعبه CCAC است.

پروژه

هنگامی که کمیسیون اولین دفتر شعبه خود را در اوایل سال ۲۰۰۳ طراحی کرد، یکی از اهداف آن افزایش آگاهی و درستکاری نوجوانان بود. کمیته‌ای ویژه برای آموزش نوجوانان در بخش روابط اجتماعی در داخل CCAC برای طراحی و اجرای برنامه به وجود آمد. کمیته ابزارهایی را هم برای کودکان و هم برای نوجوانان ایجاد می‌کند.

بهشت درستکاری؛ یک زمین بازی تعاملی هدف این کمیسیون، کمک به کودکان برای توسعه مجموعه‌ای از ارزش‌های مثبت اجتماعی از طریق فعالیت‌های مختلف است. به منظور برآورده کردن این هدف، منطقه‌ای به نام بهشت درستکاری در داخل دفتر شعبه برای کودکان دبستان فراهم آورده است. به منظور انتقال پیام به شیوه‌ای جالب و تعاملی، این منطقه بیشتر شبیه

زمین بازی طراحی شده است تا کودکان با احساس راحتی بیشتر، تشویق شوند تا نظرات خود را بیان کنند.

با اعتقاد به اینکه آموزش درستکاری را می‌توان با راهی جالب‌تر از روش سنتی موعظه و خطابه دنبال کرد، کمیسیون تصمیم گرفت که شیوه داستان‌گویی و بحث‌های تعاملی باید فعالیت اصلی را شامل شود. با استفاده از بازی‌های چندرسانه‌ای و تعاملی، موضوعات مربوط به درستکاری مانند صداقت، شجاعت برای حمایت از عدالت و درستی، به بازدیدکنندگان کودک و نوجوان منتقل می‌شود.

در نظر گرفتن زمینه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به هنگام طرح‌ریزی راهبردهای مبارزه با فساد از سوی دولت‌ها؛

- هدف این برنامه انتقال پیام‌های زیر است:
- درستکاری و صداقت ارزش‌های مهم اجتماعی هستند که باید محترم شمرده شوند.
- فساد را نباید تحمل کرد و برای همه افراد جامعه مضر است.
- هر فردی، از جمله کودکان و نوجوانان، می‌تواند به ایجاد جامعه‌ای بدون فساد کمک کند و فردی مسئول و صادق باشند.
- مدارس معمولاً دانش‌آموزان خود را به صورت کلاسی (جمعی) به این بهشت می‌فرستند. این‌ها به گروه‌های چهار تا شش نفری اولیه برای یک ساعت تور تعاملی تقسیم می‌شوند. از آنجاکه اکثر کودکان برای یادگیری در مورد کمیسیون کنجکاوهستند، بازدید در CCAC برای آن‌ها جذاب است. این بازدید توسط کارکنان آموزشی CCAC که

به‌عنوان رهبران فعالیت، عروسک‌گردان‌ها و راهنمای تور عمل می‌کنند، هدایت و تسهیل می‌شود.

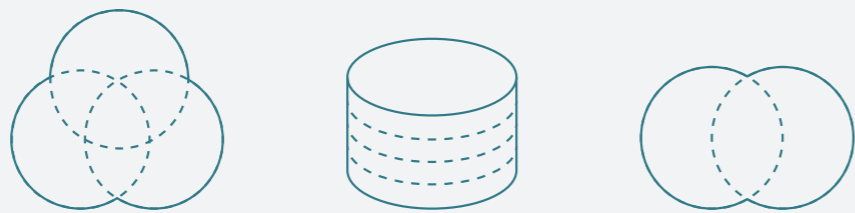
بهشت درستکاری از سه بخش تشکیل شده است: منطقه نمایشگاه، کلاس تعاملی (روستای نیلوفر آبی) و درخت آرزو. در داخل منطقه نمایشگاه، بازی‌های کامپیوتری و یک اتاق شامل نمایشگاه و مدل‌هایی از پرونده‌های گذشته که توسط کمیسیون بررسی شده است، وجود دارد. از طریق یک تور مجازی بر روی نمایشگرها، کودکان دانش اساسی در مورد کار مبارزه با فساد کمیسیون در ماکائو را به دست می‌آورند.

کودکان بازدیدکننده از بهشت درستکاری، برای اولین بار در یک کلاس درس تعاملی به نام روستای نیلوفر آبی شرکت می‌کنند. نام نیلوفر آبی به‌طور ویژه انتخاب شده است زیرا نیلوفر آبی نه تنها نماد صداقت در فرهنگ چینی است، بلکه گل ملی ماکائو نیز می‌باشد.

این کمیسیون به‌طور ویژه چهار شخصیت اصلی را برای روستای نیلوفر آبی طراحی کرده است. از طریق داستان‌هایی در مورد چهار شخصیت ارائه شده در طیف گسترده‌ای از نمایش رایانه‌ای و عروسک خیمه‌شب‌بازی، ویدئو، و سایر موارد، نفوذ فساد بر جامعه مورد بحث قرار می‌گیرد. قبل از ترک روستای نیلوفر آبی، به هر شرکت‌کننده یک کارت میوه داده می‌شود. بر روی این کارت میوه، کودکان خواسته‌های خود را می‌نویسند و سپس کارت‌ها را بر روی درخت آرزو واقع در ورودی روستا آویزان می‌کنند. کودکان در مورد آرزوهای خود کاملاً جدی هستند. یکی نوشت: «می‌خواهم در آینده کمیسر باشم» در حالی که دیگری نوشت: «می‌خواهم خلبان باشم اما نمی‌خواهم هیچ آدم فاسدی را در هواپیمایم ببینم».

منبع:

<https://www.transparency.org/en/publications/teaching-integrity-to-youth-examples-from-11-countries>

مشارکت

نظارت

شفافیت

میانگین کلی امتیاز

۱۴

۵۲

۴۵

امتیازات هر معیار در پیمایش بودجه باز ۲۰۲۱

مشارکت عمومی، نادر هستند. هیچ کشور پیمایش شده‌ای فرصت‌های مشارکت کافی ارائه نکرده است به طوری که بالاترین امتیاز در این شاخص ۶۱ از ۱۰۰ است.

نتایج پیمایش بودجه باز برای هر کشور براساس پرسشنامه‌ای است که شامل ۱۴۵ سؤال دارای نمره است که توسط محققانی که معمولاً در آن کشور مستقر هستند، تکمیل می‌شود. تقریباً تمام محققان، مسئول تکمیل پرسشنامه متعلق به سازمان‌های جامعه مدنی یا مؤسسات دانشگاهی‌اند. اگرچه وظایف و حوزه‌های موردعلاقه گروه‌های تحقیقاتی بسیار متفاوت است، اما همگی در ترویج شیوه‌های بودجه‌ریزی شفاف و پاسخگو در کشورهای خود منافع مشترکی دارند. اکثر محققان متعلق به سازمان‌هایی هستند که تمرکز قابل توجهی بر مسائل بودجه دارند. برگرفته از سایت:

www.internationalbudget.org

پیمایش بودجه باز تنها ارزیابی مقایسه‌ای، مستقل و منظم از سه مؤلفه پاسخگویی بودجه در سطح ملی است. این نظرسنجی ریشه در این فرض دارد که نظام‌های بودجه‌ریزی باز و پاسخگو، شفاف هستند، فرصت‌هایی را برای مشارکت عمومی فراگیر ارائه می‌دهند و تحت نظارت مؤثر نهادهای مستقل می‌باشند.

پیمایش بودجه باز ۲۰۲۱ نشان می‌دهد که سیستم‌های بودجه‌ریزی از ضعف‌های قابل توجهی رنج می‌برند و وجوه عمومی زیادی را در معرض خطر هدر رفت و سوء مدیریت قرار می‌دهند. در بین ۱۲۰ کشور ارزیابی شده، هیچ کشوری سیستم کافی در سه معیار اساسی موردنظر پیمایش یعنی مشارکت عمومی، نظارت و شفافیت را در اختیار نداشت.

مشارکت عمومی، بسیار بی‌رمق و ضعیف‌ترین مؤلفه سیستم‌های پاسخگویی است. میانگین کلی امتیاز مشارکت عمومی در فرآیند بودجه‌ریزی تنها ۱۴ از ۱۰۰ است که نشان می‌دهد فرصت‌های

کشورهای دچار نقص در هر سه شاخص نظام پاسخگویی

الجزایر، آنگولا، بنگلادش، بوروندی، کامرون، چاد، چین، کومور، گینه استوایی، فیجی، لبنان، لسوتو، ماداگاسکار، مالی، قطر، عربستان سعودی، سنگال، سومالی، سودان، تانزانیا، توگو، ترینیداد و توباگو، ونزوئلا و یمن

پیمایش بودجه باز ۲۰۲۱

این نظرسنجی که در ۱۲۰ کشور انجام می‌شود، توسط گروه‌های جامعه مدنی محلی یا محققان مستقل تکمیل می‌شود و پاسخ‌های آن‌ها به پرسش‌های عینی و مبتنی بر واقعیت را در بر می‌گیرد. نتایج هر کشور توسط یک کارشناس ناشناس بررسی می‌شود و از دولت‌ها دعوت می‌شود نظرات خود را ارائه دهند. پیمایش ۲۰۲۱ فعالیت‌های انجام شده و اسنادی را که باید تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ منتشر می‌شد، ارزیابی می‌کند. این ارزیابی هر چهار مرحله فرآیند بودجه را شامل می‌شود: تدوین، تصویب، اجرا و نظارت.

بودجه یکی از اسناد کلیدی هر کشوری است که تدوین و تصویب آن دارای فرآیندی پیچیده و مفصل بوده و موفقیت آن در دستیابی به اهداف ترسیم شده، مستلزم اجرا و نظارت درست بر آن است. با توجه به اهمیت این سند، مؤسسه مشارکت بین‌المللی در زمینه بودجه هر دو سال یک بار گزارشی از وضعیت کشورهای مختلف در این زمینه را منتشر می‌کند. گزارش ۲۰۲۱ این مؤسسه که اخیراً منتشر شده است حاوی نکات مهمی است که در این نوشتار به بخشی از آن‌ها پرداخته ایم.

Enhancing Government Effectiveness and Transparency The Fight Against Corruption

Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

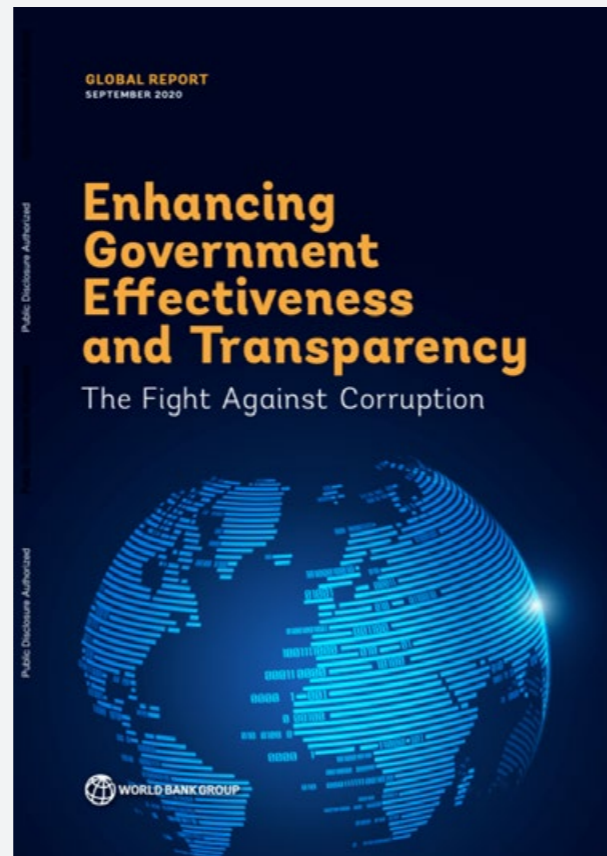
معرفی کتاب

ماهیت چندوجهی و پیچیده فساد نشان داده است، درحالی که راه‌حل‌های فنی و اقدامات انطباقی مفید هستند، به ندرت به خودی خود برای ریشه‌کن کردن فساد کافی هستند. درحالی که فساد ممکن است افزایش یافته باشد، مطالعات موردی این کتاب نشان می‌دهد که پیشرفت حتی در زمینه‌های چالش برانگیز امکان پذیر است.

هدف این کتاب، تجهیز مقامات بخش دولتی و جامعه مدنی به مجموعه‌ای پودمانی از رویکردها و ابزارهایی است که می‌تواند با شرایط خاص کشورها سازگار و طراحی شود. با توجه به گستره وسیع رفتارهایی که به عنوان فساد در نظر گرفته می‌شود و طیف متنوع رویکردها، هیچ گزارشی واحدی نمی‌تواند همه منابع فساد و رویکردهای مورد نیاز برای مبارزه با آن را بررسی کند. این کتاب به بررسی مظاهر فساد و تلاش برای بررسی آن از سه منظر می‌پردازد:

- بخش‌ها و وظایف کلیدی منتخب دولت؛
- ابزارهای سیاستی و مداخلات مورد استفاده برای کنترل فساد؛
- نهادهایی که توسط دولت برای نظارت و پاسخگویی استفاده می‌شود.

بخش اول کتاب مسائل، چالش‌ها و رویکردها را در پنج حوزه موضوعی کلیدی پوشش می‌دهد: تدارکات عمومی؛ زیرساخت‌های عمومی؛ شرکت‌های دولتی (SOEs)؛ گمرک و ارائه خدمات در بخش‌های منتخب. بخش دوم برخی از پاسخ‌های سیاستی را که دولت و جامعه مدنی ممکن است برای پیشگیری و کشف فساد از آن استفاده کنند، بررسی می‌کند، درحالی که بخش سوم نقش سه نهاد (مؤسسات عالی بازرسی، سازمان‌های مبارزه با فساد و سیستم قضایی) را که نقش نظارتی، اجرایی یا مشارکتی دارند، ارزیابی می‌کند. این کتاب همچنین شامل یک مطالعه موردی مختصر در مورد کشور مالزی است که تاریخچه تلاش‌های ضدفساد این کشور در چند دهه گذشته و تأثیرات آن بر توسعه کشور را نشان می‌دهد. کتاب با تأملی در مورد چندین ویژگی یا محرک اصلاحات کلیدی که در مطالعات موردی مشترک بودند، به پایان می‌رسد.

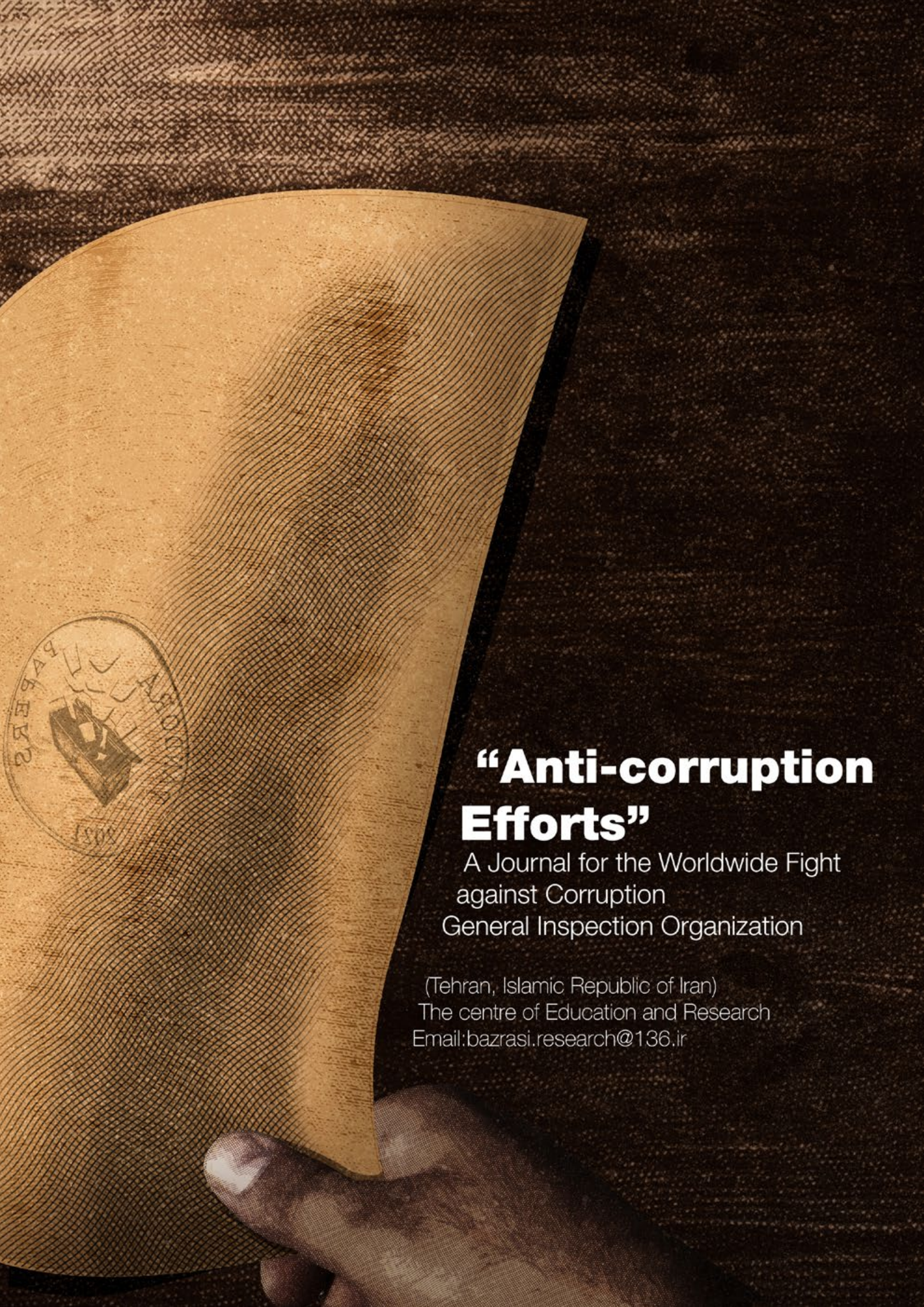

افزایش اثربخشی و شفافیت دولت در مبارزه با فساد^۱

ناشر: بانک جهانی

سال انتشار: ۲۰۲۰

1- Enhancing Government Effectiveness and Transparency: The Fight Against Corruption

“Anti-corruption Efforts”

A Journal for the Worldwide Fight
against Corruption
General Inspection Organization

(Tehran, Islamic Republic of Iran)
The centre of Education and Research
Email: bazrasi.research@136.ir

